

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av elmarknadslagen och till lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av elmarknadslagen och till lagar som har samband med den (RP 318/2022 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Arto Rajala, arbets- och näringsministeriet
- överdirektör Simo Nurmi, Energimyndigheten
- direktör Veli-Pekka Saajo, Energimyndigheten
- ledande sakkunnig Jukka Kaakkola, Konkurrens- och konsumentverket
- direktör Jussi Jyrinsalo, Fingrid Abp
- stiftare, systemutvecklare Pierre Bivas, Voltalis Finland Oy
- managing director Simo Brummer, Embea Oy, företrädare Voltalis Finland Oy
- ledande sakkunnig Riina Heinimäki, Finsk Energiindustri rf
- chef för påverkansarbete Tiina Vyyryläinen, Konsumentförbundet rf
- verksamhetsledare Toivo Hurme, Lokalkraft rf
- verksamhetsledare Marju Silander, Finlands Egnahemsförbund rf
- professor Pertti Järventausta.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Försörjningsberedskapscentralen
- Helen Ab
- Energianvändare i Finland rf
- Industrins Kraft Abp
- Finlands Närenergiförbund rf
- Finska vindkraftföreningen rf
- Teknologindustri rf.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås ändringar i elmarknadslagen, lagen om tillsyn över el- och naturgasmaknaden, lagen om Energimyndigheten och lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Regeringen föreslår också att det stiftas en lag om ett jämförelseverktyg för elleveransavtal och en lag om tvistenämnden för energimarknaden.

Propositionens huvudsakliga syfte är att genomföra de ändringar i den nationella lagstiftningen om elmarknaden som förutsätts i Europeiska unionens elmarknadsdirektiv från 2019. Ett annat viktigt syfte är att genomföra de åtgärder Arbetsgruppen för smarta nät föreslog 2018 i fråga om ett smart elsystem som kompletterar kundernas möjligheter till aktivt deltagande på elmarknaden och främjar bibehållen leveranssäkerhet för el. I propositionen föreslås också åtgärder för att förhindra osaklig avtals- och marknadsföringspraxis som riktas till konsumenterna på detaljhandelsmarknaden för el.

Elmarknadslagen föreslås få bestämmelser om tillträde till marknaden för oberoende elaggregatorer som är oberoende av kundens elleverantör, för att öka tillgången till flexibla resurser i elsystemet.

Vidare föreslås en bestämmelse om förbud för nätinnehavare att bedriva näringsverksamhet inom energilagring. Energimyndigheten ska bevilja nätinnehavare tillstånd att äga och driva energilagringensanläggningar som betraktas som helt integrerade nätkomponenter. Myndigheten ska också kunna bevilja undantagstillstånd för att äga och driva sådana energilagringensanläggningar som enbart används för att garantera en säker och tillförlitlig drift av ett stamnät eller distributionsnät. Det föreslås också ett förbud för distributionsnätinnehavare att bedriva näringsverksamhet för laddning av elfordon.

Elmarknadslagen ska kompletteras med bestämmelser om anskaffning på marknadsvillkor av sådana tjänster som nätinnehavare behöver för nätets driftssäkerhet samt flexibilitetstjänster som distributionsnätinnehavare behöver. Det ska enligt förslaget vara tillåtet att avvika från skyldigheterna med Energimyndighetens tillstånd.

Lagen om tillsyn över el- och naturgasmaknaden kompletteras med bestämmelser om Energimyndighetens behörighet för uppgifter i samband med det regionala samordningscentrum som betjänar stamnätinnehavarna. Energimyndigheten ska också övervaka centrumets verksamhet i samråd med de andra tillsynsmyndigheterna inom samordningsregionen. Tillsynsmyndigheterna ska i samråd godkänna inrättandet av det regionala samordningscentrumet och dess beslutsförfaranden samt sådana verksamhetsutgifter som inverkar på tarifferna för stamnätinnehavare.

Det föreslås att förhandsfakturerings vid detaljhandel med el enbart ska få tillämpas för hantering av kundspecifika kreditrisker.

Bestämmelser om ett jämförelseverktyg för elleveransavtal föreslås ingå i lag. Energimyndigheten ges i uppgift att upprätthålla jämförelseverktyget. Jämförelseverktyget ska även i fortsättningen utgöras av den webbplats som Energimyndigheten länge upprätthållit.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

Det föreslås att den tvistlösningsnämnd för energimarknaden som inrättas ska ansvara för de nya förfaranden för tvistlösning utanför domstol enligt elmarknadsdirektivet där parterna är elföretag och näringsidkare som är kunder hos dem. Bestämmelser om nämnden föreslås ingå i en särskild lag, som överensstämmer med bestämmelserna om förfarandet i konsumenttvistenämnden.

De lagar som ingår i propositionen avses träda i kraft så snart som möjligt. Dock föreslås de bestämmelser som berör innehållet i elfakturorna träda i kraft först den 1 juni 2024. Lag om tvistenämnden för energimarknaden avses träda i kraft först den 1 september 2023.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrund och mål

Förslaget har två huvudsakliga syften: att göra de ändringar i den nationella lagstiftningen som 2019 års elmarknadsdirektiv förutsätter och att komplettera lagstiftningen med förslagen från arbets- och näringsministeriets arbetsgrupp för smarta nät.

Propositionen innehåller största delen av de ändringar som krävs för att genomföra elmarknadsdirektivet. Propositionen anses vara brådskande, eftersom tiden för att genomföra direktivet gick ut redan den 31 december 2020 och kommissionen har gett Finland en formell underrättelse om detta den 3 februari 2021.

Samtidigt föreslås det att lagstiftningen kompletteras med bestämmelser som gör elsystemen mer smarta och elleveranserna mer säkra samt ökar kundernas möjligheter att aktivt delta på elmarknaden. Också till denna del har propositionen ansetts vara brådskande för att förslagen om efterfrågeflexibilitet ska kunna träda i kraft vintern 2023/2024. Lagstiftningen kompletteras också i syfte att förhindra osaklig avtals- och marknadsföringspraxis riktad mot konsumenter och andra slutförbrukare vid elförsäljning.

Ekonomiutskottet anser att lagförslagen i propositionen är motiverade och att de behövs. Utskottet tillstyrker dem med motiveringen nedan och de ändringar som framgår av detaljmotiveringen.

Bedömning av de viktigaste förslagen

Leveransskyldighet och avtal med dynamiska elpriser

Något som utfrågade sakkunniga särskilt fokuserade på var hur förslaget påverkar bestämmelserna om leveransskyldighet och avtal till dynamiska elpriser. Den föreslagna regleringen har ansetts möjliggöra att en sådan avtalstyp blir den enda tillgängliga produkten som omfattas av leveransskyldigheten. Priserisken när det gäller avtal om börsel ligger enbart på konsumenten. Det är då svårt att garantera att prissättningen är skälig ur konsumenternas synvinkel, och risken för prisfluktuationer bärs endast av dem. Ekonomiutskottet understryker att i synnerhet i ett osäkert marknadsläge har alla konsumenter inte möjlighet att ingå avtal till börspris. Många konsumenter anser att det är viktigt med bättre förutsägbarhet i elpriset, exempelvis genom tillsvidareavtal med fast elpris.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

Enligt uppgifter till ekonomiutskottet är den definition av avtal med dynamiska elpriser som föreslås i propositionen tagen direkt ur artikel 2.15 i elmarknadsdirektivet. Strävan har varit att precisera formuleringen av bestämmelsen på så sätt att också ett avtal med dynamiska priser kan vara en produkt som omfattas av leveransskyldigheten. Elmarknadsdirektivet ligger till grund för regleringen, och det förutsätter att medlemsstaterna ser till att avtal med dynamiska elpriser finns tillgängliga på deras territorier. Syftet med regleringen har emellertid inte varit att de ska vara den enda produkten som omfattas av leveransskyldigheten. Ekonomiutskottet anser att avtal om börsel som enda produkt som omfattas av leveransskyldigheten inte i tillräcklig grad garanterar att prissättningen är skälig för konsumenterna, utan låter konsumenterna ensam bära risken för prisvariation på ett sätt som kan leda till oskäliga situationer för konsumenterna. Ekonomiutskottet anser att regleringen till denna del bör preciseras på det sätt som anges nedan i detaljmotive-
ringen.

Efterfrågefleksibilitet och oberoende aggregatorer på elmarknaden

I takt med att energiomställningen framskrider blir det allt viktigare på elmarknaden att utnyttja potentialen för flexibilitet när det gäller produktion, konsumtion och ellagringsanläggningar. Detta förutsätter att mindre produktions-, konsumtions- och lagerobjekt som kan regleras slås samman till större helheter. Med aggregering avses i den föreslagna lagen en verksamhet som kombinerar flera kundlaster eller producerad el för försäljning, inköp eller auktionering på elmarknaden. Med oberoende aggregator avses en aggregator som inte är ansluten till kundens öppna elleverantör.

Utgångspunkten för den föreslagna regleringen har varit att skapa jämlika verksamhetsförutsättningar mellan å ena sidan oberoende aggregatorer och producenter och å andra sidan oberoende aggregatorer och andra aggregeringsmodeller. De grundläggande principerna för regleringen baserar sig på arbetet inom den så kallade arbetsgruppen för smarta nät och delvis på samarbete på nordisk nivå. Arbetsgruppen för smarta nät beslutade enhälligt att rekommendera en modell där de balansavvikelse som orsakas av en oberoende aggregator korrigeras och den energimängd som tidigare anskaffats i elförsäljarens eller den balansansvarigas elbalans överförs till aggregatorns elbalans till ett referenspris. Utgångspunkten är att marknadsaktörerna eller deras balansansvariga har rätt att få ekonomisk ersättning för de balansfel som orsakats av den efterfrågefleksibilitet som oberoende aggregatorer utnyttjat och för kostnaderna för överföring av äganderätten till energi.

Den regleringsmodell som föreslogs när ekonomiutskottet hörde sakkunniga har kritiserats ur den synvinkeln att det skulle uppkomma ett hinder för marknadsinträde för nya tjänsteföretag, vilket kan leda till att marknaden för efterfrågefleksibilitet delas upp mellan de nuvarande elförsäljarna. Det har framförts att hindret för marknadsinträde undanröjs om aktiveringen av efterfrågefleksibilitet inte inbegriper någon separat ekonomisk kompensation till elförbrukarens öppna leverantör eller balansansvariga.

Vid beredningen av regleringen har det dock inte ansetts vara en fungerande utgångspunkt för regleringen att en oberoende aggregator kan sälja el som ägs av någon annan utan att betala lämplig ersättning i enlighet med propositionen till den som skaffat elen. Ekonomiutskottet anser att det föreslagna regleringssättet är motiverat i dagsläget, men anser att regleringens konsekvenser

Betänkande EkUB 49/2022 rd

för uppkomsten av en marknad för efterfrågeflexibilitet och dess eventuella hindrande effekter för marknadsinträde bör följas noggrant. Regleringen bör vid behov ses över utifrån erfarenheterna.

Ekonomiutskottet betonar samtidigt att man i en förordning av statsrådet som utfärdas med stöd av 72 a § i lagförslag 1 samt i den ersättningsmetod som utarbetas med stöd av nämnda bestämmelser, bereds av den systemansvariga stamnätsinnehavaren och godkänns av Energimyndigheten bör beakta den nytta som de oberoende aggregatorerna medför för andra parter på elmarknaden.

Effektgräns för dimensionerande fel

Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning aktualiserades frågan om en statisk effektgräns för dimensionerande fel. Med detta avses den största tillåtna stegvisa effektförändring som elsystemet tål utan att driftsäkerheten äventyras. Den systemansvariga stamnätsinnehavaren Fingrid Abp har i sina nuvarande allmänna villkor, som Energimyndigheten har fastställt, ställt högst 1 300 megawatt som högsta tillåtna stegvisa effektförändring i Finlands elsystem.

Den statistiska definitionen av effektgränsen till 1 300 megawatt i propositionsmotiven har kritiserats av utfrågade sakkunniga med den motiveringen att elsystemets driftsäkerhet vid varje tidpunkt och begränsningar av den är föränderliga begrepp och i praktiska tillämpningssituationer också ett sakkomplex som kräver utredning.

Ekonomiutskottet erfar att avsikten med propositionen inte att ändra innehållet i den gällande regleringen, utan endast att precisera paragrafens ordalydelse och bestämmelserna om den systemansvarigas rättigheter och skyldigheter. Utskottet betonar att den effektgräns på 1 300 megawatt som nämns i propositionsmotiven är den i dagsläget uppställda gränsen, och den följer inte i sig av den föreslagna regleringen. Syftet med den nu föreslagna regleringen är inte att ändra regleringsprinciperna för anslutning till nätet eller kostnadsfördelningen mellan enskilda abonnenter och andra nätanvändare.

Syftet med bestämmelserna om effektgränsen för dimensionerande fel är att stamnätsinnehavaren även i fortsättningen ska ha rätt att ställa upp begränsningar för anslutning utifrån systemansvaret så att elsystemets driftsäkerhet inte äventyras till följd av anslutningen. Elsystemets hållbarhet för snabba effektförändringar bör beaktas när kraftverk, energilagransanläggningar, belastningar och energilagransanläggningar ansluts. Enligt bedömningar kan koppling till elsystemet av produktionsenheter som överskrider det dimensionerande felet äventyra systemets driftsäkerhet. Om en sådan enhet plötsligt kopplas ur elnätet kan hela elsystemet slås ut, dvs. ett riksomfattande elavbrott uppstå. Dessutom har det framförts att det kan bli mycket dyrt för dem som använder elsystemet att höja nivån på det dimensionerande felet. Det skulle vara mycket dyrt och ekonomiskt ineffektivt att upprätthålla reservkraften i händelse av fel.

Ekonomiutskottet anser att en ändring av bestämmelserna om effektgräns för dimensionerande fel på något annat sätt än vad som föreslås i propositionen förutsätter mer omfattande utredning, konsekvensbedömning och lagberedning än vad som har kunnat göras i detta behandlingsskede. Det är inte heller motiverat att i detta sammanhang bedöma den nuvarande effektgränsens ända-

Betänkande EkUB 49/2022 rd

målsenlighet. I enlighet med den gällande regleringen är det fråga om villkor som den systemansvariga stamnätsinnehavaren ställer och som Energimyndigheten fastställer. Ekonomiutskottet understryker att syftet med propositionen till denna del inte har varit att endast precisera den gällande regleringen och anser det vara viktigt att man i fortsättningen utreder hur ändamålsenlig regleringen är och om den eventuellt behöver ändras. Samtidigt betonar utskottet att effektgränsen för dimensionerande fel inte får utgöra ett faktiskt hinder för framtida investeringar i energisektorn eller leda till en situation där det uppstår oändamålsenliga incitament för att begränsa produktionen.

Sammanfattande synpunkter

Energiomställningen och den pågående energikrisen accentuerar vikten av en tidsenlig reglering av elmarknaden. Ekonomiutskottet har i sina tidigare utlåtanden och betänkanden betonat vikten av smarta energisystem och konsumenternas deltagande på elmarknaden (se t.ex. EkUB 19/2021 rd — RP 265/2021 rd). I framtidens smarta energisystem spelar energilagring och utnyttjande av efterfrågefleksibilitet en avgörande roll. De föreslagna ändringarna svarar för sin del mot dessa behov, förtydligar olika marknadsaktörers roller och förbättrar konkurrensvillkoren på elmarknaden. Det är också välkommet att skapa möjligheter för medborgarenergigemenskaper att bedriva verksamhet och att kunderna får bättre tillgång till information. Ekonomiutskottet understryker emellertid att konsekvenserna av de nu föreslagna reformerna noggrant måste följas och regleringen av elmarknaden utvärderas och utvecklas både på nationell nivå och på EU-nivå för att främja marknadens funktion, introduktionen av nya tjänster på marknaden och investeringsmiljön inom energisektorn.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av elmarknadslagen

20 a §. Särskilda bestämmelser om anslutning av kraftverk och energilagransanläggningar till stamnätet och till högspänningsdistributionsnät. Syftet med bestämmelsen är att genomföra artikel 42.2 i elmarknadsdirektivet och möjliggöra så kallad flexibel anslutning i stamnätet och högspänningsdistributionsnät. Ekonomiutskottet föreslår att bestämmelsen preciseras så att den mer exakt motsvarar ordalydelsen i artikel 42.2 i elmarknadsdirektivet, som ligger till grund för regleringen.

23 a §. Anskaffning av produkter och tjänster som är nödvändiga för en säker, tillförlitlig och effektiv drift av elnät. Ekonomiutskottet föreslår att ett felaktigt begrepp i 1 mom. korrigeras och att bestämmelsen i 2 mom. om undantagets giltighetstid preciseras.

67§. Leveransskyldighet. En leveransskyldig detaljförsäljare ska erbjuda de konsument och slutförbrukare som omfattas av leveransskyldigheten olika elprodukter som lämpar sig för deras behov. Sådana produkter är åtminstone produkter med entidsmätning till fast pris, produkter baserade på typisk tidsfördelning i området, effektbaserade produkter och produkter med dynamiska priser. Med elförsäljningsavtal som baserar sig på en variabel storhet avses exempelvis sådana elförsäljningsavtal som följer priset på elbörsen och som inte motsvarar definitionen av elleve-

Betänkande EkUB 49/2022 rd

ransavtal med dynamiska priser eller där slutförbrukarens användning av eleffekt styrs med en rörlig effektavgift. De elförsäljningsavtal som erbjuds konsumenterna och andra slutförbrukare som omfattas av leveransskyldigheten får inte vara enbart elleveransavtal med dynamiska priser eller elförsäljningsavtal som baserar sig på någon annan variabel storhet.

Ekonomiutskottet föreslår att ordalydelsen i 2 mom. preciseras så att det tydligt framgår att ett elleveransavtal med dynamiska priser eller något annat elförsäljningsavtal som baserar sig på en varierande storhet inte får vara den leveransskyldiga detaljförsäljarens enda produkt som omfattas av leveransskyldigheten.

68§. En leveransskyldig detaljförsäljares anmälningar till Energimyndigheten. Ekonomiutskottet föreslår att paragrafen preciseras så att det i den tydligt hänvisas till detaljförsäljare som avses i 67 § och att paragrafen kompletteras med en hänvisning till elleveransavtal med dynamiska priser eller andra elförsäljningsavtal som baserar sig på en variabel storhet.

87§. Ingående av avtal. Det nya 4 mom. som föreslås i propositionen blir 5 mom. till följd av lag 695/2022, som trädde i kraft den 1 januari 2023.

93§. Ändring av avtalsvillkoren. Ekonomiutskottet föreslår att 4 mom. preciseras så att ordalydelsen i den gällande lagen står kvar i fråga om uppsägningsrätten i samband med ändring av avtalsvillkoren. Avsikten är att precisera bestämmelsen så att den motsvarar det rådande rättsläget på så sätt att ordalydelsen inte leder till rätt att säga upp tidsbegränsade avtal i situationer där ändringen av avtalsvillkoren beror på att lagstiftningen ändras eller på ett myndighetsbeslut eller på smärre ändringar som inte påverkar avtalets centrala punkter. Enligt uppgifter till utskottet kan det faktum att uppsägningsrätten enligt den ordalydelse som föreslås i propositionen gäller alla situationer och att säljaren inte kan göra obligatoriska ändringar som följer av lagstiftning eller myndighetsbeslut, exempelvis i fråga om momssatsen i tidsbegränsade avtal utan kundens samtycke, utgöra ett hinder för att i fortsättningen erbjuda sådana avtal. Samtidigt bör ordalydelsen preciseras så att ändringar som beror på ändringar i lagstiftningen eller ett myndighetsbeslut och som också kan gälla ändringar till förmån för slutförbrukaren kan sättas i kraft snabbare än andra ändringar.

102§. Avbrytande av eldistribution av skäl som beror på detaljförsäljaren. Bestämmelsen ingår i 13 kap., som tagits fram i synnerhet för att skydda konsumenterna. Ekonomiutskottet föreslår att paragrafen preciseras så att den på motsvarande sätt som i den gällande lagstiftningen avgränsas till att gälla konsumenterna. Samtidigt föreslår utskottet att bestämmelsen preciseras i fråga om förfarandena. Utskottet föreslår tillägg av ett nytt 3 mom. där det konstateras att enheten för centraliserat informationsutbyte inom elhandeln ska lämna Energimyndigheten de uppgifter som är nödvändiga för att genomföra överföring av det avtal som avses i 1 mom.

Artikel 6.1 i dataskyddsförordningen innehåller bestämmelser om den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter. Enligt den är behandlingen laglig bland annat om behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Nationell lagstiftning som specificerar dataskyddsförordningen får utfärdas i de fall när behandlingen av personuppgifter grundar sig på artikel 6.1 c eller e, det vill säga när be-

Betänkande EkUB 49/2022 rd

handlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Den specificerande lagstiftningen kan innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen genom närmare specifikationer av särskilda krav på åtgärder för behandling av uppgifter och andra omständigheter. Behandlingens syfte ska anges i rättsgrunden. Den nationella lagstiftningen ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

Enligt 4 § i dataskyddslagen (1050/2018) får personuppgifter behandlas i enlighet med artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen om behandlingen behövs och är proportionell i en myndighets verksamhet för utförande av en uppgift av allmänt intresse. Enligt 29 § i den lagen får en personbeteckning behandlas med den registrerades samtycke eller när behandlingen regleras i lag. Dessutom får en personbeteckning behandlas, om det är viktigt att entydigt identifiera den registrerade för att utföra en i lag angiven uppgift eller för att tillgodose den registrerades eller den personuppgiftsansvariges rättigheter och uppfylla den registrerades eller den personuppgiftsansvariges skyldigheter.

Det föreslagna 3 mom. gäller skyldighet för enheten för centraliserat informationsutbyte inom elhandeln att lämna ut uppgifter till Energimyndigheten. Bland de uppgifter som lämnas ut finns personuppgifter som är nödvändiga för att överföra konsumentens elavtal. Det har föreskrivits att personbeteckning ska användas för identifiering av personkundernas elförsäljningsavtal i fråga om tjänsterna för centraliserat informationsutbyte inom elhandeln. På behandling av personuppgifter enligt momentet tillämpas utöver elmarknadslagen också bestämmelserna i dataskyddsförordningen och dataskyddslagen.

I de situationer där personuppgifter behandlas enligt momentet finns den rättsliga grunden för behandlingen i elmarknadslagen. Behandlingen av personuppgifter är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Det finns en i lag reglerad grund för behandlingen av personbeteckningar i 29 § i dataskyddslagen. Behandlingen av personuppgifter sker således inom ramen för dataskyddsförordningen och dataskyddslagen.

Behandlingen sker för att tillgodose konsumentens rättigheter. Det finns således ett syfte av allmänt intresse att behandla personuppgifterna. Behandlingen av personbeteckningen är nödvändig för att tillgodose konsumentens rättigheter, eftersom informationsutbytet inom elhandeln vid detaljhandeln med el enligt elmarknadslagen hör till enheten för centraliserat informationsutbyte inom elhandeln och personbeteckningen i informationsutbytet inom elhandeln har föreskrivits vara en identifieringskod för elavtal. Behandlingen av personuppgifter i de situationer som avses i 102 § kan anses nödvändig och proportionell.

105 c § Faktureringsuppgifter. Ekonomiutskottet anser att det i fråga om elleveransavtal med dynamiska priser inte kan anses att det månatliga medelpriset på elbörsen är en tillräcklig specificering av prisbildningen. Ekonomiutskottet föreslår att paragrafen får ett nytt 3 mom. med följande lydelse: Om faktureringen gäller ett elleveransavtal med dynamiska priser eller något annat elförsäljningsavtal som bygger på priset på elbörsen, kan den specifikation av hur priset på prestationen bildas som avses i 1 mom. 5 punkten anges som ett genomsnittspris vägt med elförbrukningen under en period på högst en månad. Slutförbrukaren ska då genom en kundportal på elle-

Betänkande EkUB 49/2022 rd

verantörens webbplats ges möjlighet att kontrollera riktigheten i det fakturerade priset på elenergi.

2. Lagen om ett jämförelseverktyg för elleveransavtal

5§. Anmälningsskyldighet för detaljförsäljare. Ekonomiutskottet föreslår att paragrafen preciseras så att Energimyndighetens behörighet i fråga om elleveransavtal med dynamiska priser och andra elförsäljningsavtal som baserar sig på en variabel storhet nämns och att det i fråga om dem hänvisas till grunderna för hur priserna bestäms.

8§. Publiceringsförbud för viss tid. Ekonomiutskottet föreslår att 2 mom. preciseras för att säkerställa Energimyndighetens oberoende så att det där konstateras att Energimyndigheten *kan* begära ett utlåtande av konsumentombudsmannen i ärendet.

3. Lagen om ändring av lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden

Ikraftträdandebestämmelsen. Ekonomiutskottet föreslår att en övergångsbestämmelse om 29 § tas in i lagen för att göra det klarare hur den nya bestämmelsen ska tillämpas. I ikraftträdandebestämmelsen konstateras det att på behandlingen av begäranden om utredning som anhängiggjorts före lagens ikraftträdande tillämpas den 29 § som gällde vid ikraftträdandet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 4–6 i proposition RP 318/2022 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1–3 i proposition RP 318/2022 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande EkUB 49/2022 rd

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av elmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i elmarknadslagen (588/2013) 25, 57, 57 a, 63, 69 och 69 a §, av dem 57, 57 a, 69 och 69 a § sådana de lyder i lag 1430/2014,
ändras 2 §, 3 § 5, 11, 21, 26, 29–31, 33 och 36 punkten, 7 § 1 mom., 12 §, 20 § 1 mom., 24 b, 26, 30, 33, 35, 43, 45, 46, 53 a och 62 §, rubrikerna för III avdelningen och för 7 kap., 67 § 2 och 3 mom., 68, 75 e, 84 och 86 §, 93 § 4 mom., 102, 114 och 115 §,
av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1021/2020 och 3 § 29–31 punkten och 75 e § sådana de lyder i lag 108/2019, 20 § 1 mom., 24 b och 53 a § sådana de lyder i lag 1430/2014, 45 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 590/2017, 62 § sådan den lyder i lag 590/2017 och 287/2018 samt 114 § sådan den lyder i lag 590/2017 och 849/2019, samt
fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1430/2014, 108/2019, 730/2021 och 891/2021, nya 4 a, ~~20 a~~, 21 a–21 d, 26 a, 27 b, 27 c, 30 a–30 d, 32 a och 37–39 punkter, till lagen nya 20 a, 21 a–21 c, 23 a, 29 b, 39 a, 42 a, 52 a, 56 a, 61 a, 65 a och 68 a §, 10 a kap. och 74 a §, till 87 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 108/2019 och 695/2022, ett nytt 4 mom. samt till lagen ett nytt 13 a kap., som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på elmarknaden samt på produktion, import, export, leverans, överföring och distribution av el. Bestämmelserna i II avdelningen samt 7 och 12 kap. tillämpas inte på försvarsförvaltningen och inte heller på Försvarsfastigheter.

Lagens bestämmelser om nätinnehavare tillämpas på näringsidkare som utövar tillståndspliktig elnätsverksamhet och i sin besittning har ett elnät i Finland, om inte Energimyndigheten har fattat ett beslut om att befria nätinnehavaren från tillståndsplikten.

Lagens bestämmelser om detaljförsäljare tillämpas på elleverantörer som levererar el direkt till slutförbrukarna via en distributionsnätsinnehavares distributionsnät, om inte något annat bestäms nedan.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

4 a) *sammanlänkat system* elnät som kopplats samman med hjälp av en eller flera sammanlänkningar,

5) *anslutningsledning* en elledning som byggts för ett driftsställe eller en energilagringsanläggning eller för ett eller flera kraftverk och genom vilken en eller flera abonnenter ansluts till elnätet,

11) *elleverans* elförsäljning till kunder eller för återförsäljning,

21) *elföretag* en fysisk eller juridisk person, med undantag för slutförbrukare, som bedriver åtminstone en av följande verksamheter: produktion, överföring, distribution, aggregering, efterfrågeflexibilitet, energilagring, leverans eller inköp av el och som ansvarar för kommersiella arbetsuppgifter, tekniska arbetsuppgifter eller underhåll i samband med dessa verksamheter,

21 a) *aggregering* en verksamhet som kombinerar flera kundlaster eller producerad el för försäljning, inköp eller auktionering på elmarknaden,

21 b) *oberoende aggregator* en aggregator som inte är ansluten till kundens öppna elleverantör,

21 c) *energilagring*, i fråga om elnätet, en uppskjutning av den slutliga användningen av el till en senare tidpunkt än produktionstillfället, eller omvandlingen av elenergi till en form av energi som kan lagras, lagringen av den energin, och den därpå följande återomvandlingen av den energin till elenergi eller användningen som en annan energibärare,

21 d) *energilagringsanläggning* och *ellagringsanläggning*, i fråga om elnätet, en anläggning i elsystemet där energi lagras,

26) *balanskraft* sådan elenergi som den enhet vid den systemansvariga stamnätsinnehavaren som sköter uppgifter som omfattas av det riksomfattande balanseringsansvaret (*balanskraftsenheten*) använder för att skapa jämvikt i elsystemet,

26 a) *balansering* alla åtgärder och processer genom vilka den systemansvariga stamnätsinnehavaren kontinuerligt säkerställer att elsystemets frekvens hålls inom ett i förväg fastställt stabilitetsintervall och att den reserv kvalitetskravet förutsätter iakttas,

27 b) *stödtjänst* en tjänst som behövs för driften av ett överförings- eller distributionssystem, inbegripet balansering och icke-frekvensrelaterade stödtjänster men inte inbegripet hantering av överbelastning,

27 c) *icke-frekvensrelaterad stödtjänst* en tjänst som används av en systemansvarig för överförings- eller distributionssystem för spänningsreglering i stationärt tillstånd, snabba inmatningar av reaktiv effekt, tröghet för upprätthållande av stabiliteten i lokala nät, kortslutningsström, förmåga till dödnätsstart och till ö-drift,

29) *anknutet företag* ett anknutet företag enligt definitionen i artikel 2.12 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av

Betänkande EkUB 49/2022 rd

företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG, och ett företag som tillhör samma aktieägare,

30) *flexibilitet* förändringar i den elenergi som matas in i nätet eller i belastningen som svar på marknadssignaler eller som svar på antagandet av slutförbrukarens bud om att sälja efterfrågeminskning eller -ökning, enskilt eller genom aggregering,

30 a) *efterfrågefleksibilitet* förändringar i kundlaster jämfört med deras normala eller nuvarande konsumtionsmönster, som svar på marknadssignaler, inbegripet som svar på tidsvarierande elpriser eller ekonomiska incitament, eller som svar på antagandet av slutförbrukarens bud om att sälja efterfrågeminskning eller -ökning till ett visst pris på organiserade marknader som definieras i artikel 2.4 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1348/2014 om rapportering av uppgifter för att genomföra artikel 8.2 och 8.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi,

30 b) *överbelastning* en situation där alla begäranden från parter på elmarknaden om handel mellan nätområden inte kan tillmötesgå därför att de avsevärt skulle påverka de fysiska flödena genom nätelement som inte kan klara dessa flöden,

30 c) *helt integrerad nätkomponent* en nätkomponent som är integrerad i stam- eller distributionsnätet, däribland lagringsanläggningar, och som används uteslutande för att säkerställa säker och tillförlitlig drift av stam- eller distributionsnätet, och inte för riksomfattande balansering eller för hantering av överbelastning,

30 d) *laddningsstation* ett gränssnitt där ett elfordon i taget kan laddas eller där batteriet på ett elfordon i taget kan bytas ut,

31) *energieffektivitet* förhållandet mellan, å ena sidan, produktionen av prestanda, tjänster, varor eller energi och, å andra sidan, mängden tillförd energi,

---

32 a) *avtal med dynamiska elpriser* ett avtal om leverans av el mellan en leverantör och en slutförbrukare som återspeglar prisförändringar på spotmarknaderna, inbegripet dagen före- och intradagsmarknaderna med intervall som minst motsvarar frekvensen för avräkning på marknaden,

33) *elderivat* ett finansiellt instrument som anges i punkt 5, 6 eller 7 i avsnitt C i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU och som avser el,

---

36) *elmarknader* elmarknader, inklusive OTC-marknader och elbörser, marknader för handel med energi, kapacitet, balanseringstjänster och stödtjänster inom alla tidsramar,

37) *part på elmarknaden* en fysisk eller juridisk person som producerar, köper eller säljer el, bedriver aggregering eller efterfrågefleksibilitet eller erbjuder energilagringstjänster, inklusive lägger handelsorder, på en eller flera elmarknader,

38) *avgift för byte av leverantör* varje typ av avgift för att byta elleverantör eller den part på elmarknaden som bedriver aggregering, inklusive uppsägningsavgifter, som en elleverantör eller en part på elmarknaden som bedriver aggregering eller en nätinnehavare direkt eller indirekt debiterar en kund,

39) *faktureringsinformation* informationen på en slutförbrukares faktura, med undantag för en betalningsbegäran.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

7 §

Tilläggskrav för stamnätsinnehavare

En sökande som ansöker om elnätstillstånd för stamnätsinnehavare ska utöver kraven i 6 § äga ett stamnät i Finland och uppfylla de krav i 5 kap. som gäller stamnätsinnehavares oberoende. Oberoendet ska ha säkerställts i enlighet med förfarandet enligt 5 kap. i denna lag och artikel 51 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 om den inre marknaden för el, *nedan elhandelsförordningen*.

---

12 §

Befrielse från elnätstillstånd för vissa sammanlänkningsar

Energimyndigheten kan i enskilda fall för viss tid tillåta att elnätsverksamhet utövas utan elnätstillstånd, om nättinnehavaren har beviljats undantag enligt artikel 63 i elhandelsförordningen. Befrielse kan beviljas för högst den tid som undantaget enligt den artikeln gäller. Befrielsen får inte överföras på någon annan.

Bestämmelserna om nättinnehavare i denna lag tillämpas inte på en nättinnehavare som fått befrielse. Energimyndigheten kan dock i sitt beslut om befrielse från tillståndsplikten ställa villkor som gäller tillgången till nätet via sammanlänkningsar i fråga samt driftsäkerheten. Villkoren för tillgången till nätet kan hänföra sig till

- 1) fördelningen av överföringskapaciteten,
- 2) fördelningen av intäkter från överbelastning,
- 3) de avgifter som tas ut av sammanlänkningsar användare.

20 §

Anslutningskyldighet

Nättinnehavaren ska på begäran och mot skälig ersättning till sitt elnät ansluta de eldriftsstäl-
len, kraftverk och energilagringar i sitt verksamhetsområde som uppfyller de tekniska kraven. Anslutningsvillkoren och de tekniska kraven ska vara öppna, objektiva och icke-diskriminerande och beakta elsystemets driftsäkerhet och effektivitet.

---

20 a §

Särskilda bestämmelser om anslutning av kraftverk och energilagringar till stamnätet och till högspänningsdistributionsnät

En stamnätsinnehavare eller en innehavare av ett högspänningsdistributionsnät får inte vägra ansluta ett nytt kraftverk eller en ny energilagring med hänvisning till eventuella framtida begränsningar i den tillgängliga överföringskapaciteten av nätet.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

I stamnätsinnehavares och högspänningsdistributionsnäts innehavares villkor för anslutning av kraftverk och energilagringsanläggningar får det för att påskynda anslutningen och säkerställa den anslutna enhetens ekonomiska effektivitet ställas upp sådana begränsningar för en anslutningspunkts garanterade effekt som avviker från allmän anslutningspraxis eller uppställa driftsmässiga begränsningar för anslutningen, om anslutningen inte är möjlig inom normal tidsplan på grund av otillräcklig överföringskapacitet eller utan att försämra nätets driftsäkerhet. Begränsningen ska dock inte tillämpas om abonnenten står för sådana kostnader för säkerställande av anslutningen som inte kan anses omfattas av utvecklingskyldigheten enligt 19 §.

21 a §

Tillhandahållande av tillträde till nätet i elsystemet

En nätinnehavare ska ordna förutsättningar för att

1) de parter på elmarknaden som är anslutna till ett elnät faktiskt ska kunna delta på grossistmarknaden, detaljhandelsmarknaden och balanseringsmarknaden för el,

2) nätanvändare och innehavare av energilagringsanläggningar ska kunna avtala om alla nätjänster med den nätinnehavare till vars nät de är anslutna.

Nätinnehavaren ska för sin del ordna förutsättningar för att nätanvändare och innehavare av energilagringsanläggningar genom att sluta relevanta överförings- och distributionsavtal och erlägga avgifterna för dem får rätt att använda hela landets elnät utgående från sina anslutningspunkter, med undantag av utlandsförbindelser.

21 b §

Genomförande av tillgång till elnät

En nätinnehavare ska lämna nätanvändare, innehavare av energilagringsanläggningar och kunder de uppgifter de behöver för att få effektiv tillgång till nätet och använda det effektivt.

En nätinnehavare ska på begäran lämna nätanvändare, innehavare av energilagringsanläggningar och kunder ett anbud om anslutning till elnätet samt om överförings- och distributionstjänster för el. I anbudet om anslutning ska framgå de tekniska kraven för anslutning anges.

En nätinnehavare som vägrar erbjuda anslutning eller överförings- eller distributionstjänster ska ge relevanta och betydelsefulla uppgifter om skälen till sin vägran. Till vägran ska fogas en uppgift om att nätanvändare, innehavare av energilagringsanläggningar och kunder om de så önskar har möjlighet att föra ärendet till Energimyndigheten för avgörande i tvistlösningsförfarande, samt Energimyndighetens kontaktuppgifter.

21 c §

Ansvar för säker, tillförlitlig och effektiv drift av elnätet

Nätinnehavaren ska sörja för säker, tillförlitlig och effektiv drift av sitt elnät samt för att alla de stödtjänster som behövs för säker, tillförlitlig och effektiv drift av elnätet samt de tjänster efterfrågeflexibilitet och energilagringsanläggningar förutsätter är tillgängliga.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

Nätinnehavaren ska samarbeta och koordinera sin verksamhet med andra nätinnehavare för att säkerställa säker, tillförlitlig och effektiv drift av nätet samt för att utnyttja resurserna på bästa möjliga sätt. Nätinnehavaren ska sörja för att tillräckliga uppgifter lämnas till innehavarna av andra elnät som kopplats samman med innehavarens nät, så att säker och effektiv drift, koordinerad utveckling och kompatibilitet kan säkerställas i det sammanlänkade elnätet.

Närmare bestämmelser om det informationsutbyte mellan nätinnehavarna som krävs för en säker, tillförlitlig och effektiv drift av sammankopplade elnät samt säkerställandet av koordinerad utveckling och kompatibilitet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 a §

Anskaffning av produkter och tjänster som är nödvändiga för en säker, tillförlitlig och effektiv drift av elnät

Anskaffningsvillkoren för produkter och tjänster som är nödvändiga för en säker, tillförlitlig och effektiv drift av ett elnät ska vara objektiva, öppna och icke-diskriminerande samt kompatibla med andra nätinnehavares motsvarande villkor. I villkoren ska det säkerställas att alla nätanvändare och parter på elmarknaden som uppfyller kraven har möjlighet att erbjuda nätinnehavarna sina tjänster. Villkoren ska dessutom uppfylla de krav de nationella standardiseringsprodukterna ställer, om sådana nationella standardiseringsprodukter som avses i 6 c § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013) har fastställts för anskaffning av produkter och tjänster som krävs för en säker, tillförlitlig och effektiv drift av elnät. Beredningen av villkoren ska koordineras med stamnätinnehavaren med systemansvar och andra nätinnehavare, och vid beredningen ska berörda nätanvändare och parter på elmarknaden höras.

Nätinnehavaren ska för sitt elnät skaffa behövliga icke-frekvensrelaterade stödtjänster, med undantag för helt integrerade nätkomponenter, i ett öppet, icke-diskriminerande och marknadsbaserat förfarande. Energimyndigheten får på ansökan bevilja en nätinnehavare undantag från anskaffningsskyldigheten för viss tid, om en marknadsbaserad anskaffning av icke-frekvensbaserade stödtjänster inte är ekonomiskt effektiv för nätinnehavaren. **Nätinnehavaren får beviljas undantag i högst fem år åt gången.**

24 b §

Efterfrågefleksibilitet, flexibilitet och åtgärder för styrning av efterfrågan i fråga om prissättning och försäljningsvillkor för nättjänster

Prissättningen för nättjänster får inte innehålla villkor som kan förhindra att nätinnehavare eller detaljförsäljare på elmarknaden tillhandahåller systemtjänster för efterfrågefleksibilitet och åtgärder för styrning av efterfrågan. Prissättningen för nättjänster ska beakta de kostnader och den nytta flexibiliteten och åtgärderna för styrning av efterfrågan medför.

Nätinnehavarens försäljningsvillkor för nättjänster ska skapa förutsättningar för efterfrågefleksibilitetens deltagande på elmarknaden, om det ankommer på nätinnehavaren att ordna deltagandet. Försäljningsvillkoren ska beakta elsystemets driftsäkerhet och effektivitet. Försäljningsvillkoren får inte innehålla villkor som ogrundat förhindrar att efterfrågefleksibilitet som tillhandahålls av aggregatorer deltar på elmarknaden.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

26 §

Nätinnehavarens prestationer när det gäller byte av elleverantör och oberoende aggregator

Nätinnehavaren får inte ta ut en separat avgift för prestationer som hänför sig till ett byte av elleverantör eller oberoende aggregator.

29 b §

Nätinnehavarens rätt att bedriva näringsverksamhet som avser energilagringssystem

Nätinnehavaren får inte bedriva näringsverksamhet som avser energilagringssystem.

Trots 1 mom. får nätinnehavaren äga, utveckla, förvalta och driva energilagringssystem som utgör nätinnehavarens helt integrerade nätkomponenter. På nätinnehavarens ansökan ska Energimyndigheten bevilja nätinnehavaren tillstånd att äga, utveckla, förvalta och driva sådana energilagringssystem.

Energimyndigheten kan för viss tid på högst fem år bevilja nätinnehavaren undantagstillstånd för att äga, utveckla, förvalta och driva andra energilagringssystem än de som nämns i 2 mom., om nätinnehavaren behöver sådana energilagringssystem för att fullgöra sitt ansvar för säker, tillförlitlig och effektiv drift av elnätet eller om en stamnätinnehavare behöver icke-frekvensrelaterade stödtjänster som sådana energilagringssystem producerar för att fullgöra sitt ansvar för en säker, tillförlitlig och effektiv drift av elnätet. Undantagstillstånd får beviljas om

1) nätinnehavaren inte i en av nätinnehavarens ordnad öppen, transparent och icke-diskriminerande anbudstävling med villkor som Energimyndigheten har godkänt innan anbudstävlingen inleddes har kunnat godkänna anbud för produktion av sådana energilagringstjänster eller om det vid anbudstävlingen inte har kommit in anbud för produktion av tjänsterna som baserar sig på skäliga kostnader och i rätt tid,

2) energilagringssystemen inte används för anskaffning eller leverans av el på elmarknaden, och

3) undantaget behövs för att nätinnehavaren ska kunna sörja för säker, tillförlitlig och effektiv drift av sitt elnät.

På ansvarsområdet för en nätinnehavare som beviljats ett undantagslov enligt 3 mom. ska Energimyndigheten innan undantagslovet löper ut genomföra ett offentligt hörande om tillgången till sådana energilagringstjänster som avses i momentet för att utreda om tillräckliga energilagringstjänster är tillgängliga och om andra aktörer är intresserade av att investera i sådana energilagringssystem. Det offentliga hörandet ska genomföras efter en anbudstävling som ordnas i enlighet med 3 mom. 1 punkten. Om anbudstävlingen och det offentliga hörandet enligt Energimyndighetens bedömning visar att andra aktörer kan producera sådana energilagringstjänster som avses i 3 mom. kostnadseffektivt på ansvarsområdet, ska Energimyndigheten ålägga nätinnehavaren att successivt avstå från de berörda energilagringssystemen inom 18 månader från att undantagslovet löper ut. På förfarandet för avståendet och på den ersättning som bestäms för att nätinnehavaren avstår från sina energilagringssystem tillämpas vad som i 24 § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden föreskrivs om åtgärder med anledning av återkallande av ett elnätstillstånd.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

Energimyndigheten ska underrätta kommissionen och Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter om tillstånd enligt 2 mom. som beviljats stamnätsinnehavaren samt undantag enligt 3 mom. I anmälan ska anges de betydande uppgifter som inverkat på beslutet och motiveringarna till beslutet.

Energimyndigheten får meddela närmare bestämmelser om ordnandet av en sådan anbudstävling som avses i 3 mom. 1 punkten.

30 §

En stamnätsinnehavares och en juridiskt åtskild distributionsnätsinnehavares rätt att anskaffa och leverera el

En stamnätsinnehavare och en sådan nättinnehavare som utövar juridiskt åtskild distributionsnätverksamhet kan anskaffa och leverera el, om syftet med verksamheten är att

- 1) skaffa energi för att täcka överföringsförluster i elnätet,
- 2) skaffa stödtjänster,
- 3) sköta uppgifter som omfattas av systemansvaret,
- 4) kontrollera överföringsbegränsningar,
- 5) använda flyttbara reservkraftsaggregat för byggande, drift och underhåll av nätet och att till nätet leverera el som producerats med dessa,
- 6) skaffa el för eget bruk till sammanslutningens lokaler, transformator- och kopplingsstationer eller länkstationer eller till sammanslutningens andra motsvarande objekt,
- 7) distributionsnätsinnehavaren med stöd av skyldigheten enligt denna lag ska leverera el till slutförbrukarna i en situation där detaljförsäljarens leverans har avbrutits av en orsak som beror på försäljaren.

33 §

Säkerställande av stamnätsinnehavarens oberoende

Stamnätsinnehavarens oberoende enligt 32 § ska säkerställas i enlighet med det förfarande som anges i denna paragraf och artikel 51 i elhandelsförordningen. I förfarandet kan stamnätsinnehavaren beviljas undantag från kraven i 32 § 1 mom., om stamnätet den 3 september 2009 tillhörde ett vertikalt integrerat företag och det finns arrangemang som garanterar ett mer effektivt oberoende för stamnätsinnehavaren än bestämmelserna i kapitel VI avsnitt 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU, nedan *elmarknadsdirektivet*.

Stamnätsinnehavaren ska till Energimyndigheten anmäla alla planerade affärstransaktioner och andra på dess organisation eller beslutsfattande inverkan åtgärder som kan komma att kräva en omprövning av huruvida transaktionerna och åtgärderna uppfyller kraven i 32 §.

Energimyndigheten ska inleda förfarandet för säkerställande

- 1) när stamnätsinnehavaren gör en anmälan i enlighet med 2 mom.,
- 2) på eget initiativ då verket får vetskap om att en planerad ändring som gäller stamnätets ägare eller innehavare kan leda till överträdelse av 32 § eller då myndigheten har anledning att misstänka att en sådan överträdelse kan ha skett,
- 3) efter en motiverad begäran från Europeiska kommissionen.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

Energimyndigheten ska fatta ett interimistiskt beslut i ett ärende som gäller säkerställande av stamnätsinnehavarens oberoende inom fyra månader från det att stamnätsinnehavarens anmälan eller Europeiska kommissionens begäran anlände. Det anses att ett interimistiskt beslut har fattats, om Energimyndigheten inte har meddelat beslut inom denna tid. Energimyndigheten ska utan dröjsmål meddela Europeiska kommissionen det interimistiska beslutet så att säkerställandet kan slutföras i enlighet med artikel 51 i elhandelsförordningen. Tillsammans med anmälan ska Energimyndigheten lämna Europeiska kommissionen sådana uppgifter som är av betydelse för behandlingen av ärendet. I ett interimistiskt beslut får ändring inte sökas särskilt.

35 §

Säkerställande av stamnätsinnehavarens oberoende när det gäller ägande som härstammar från tredjeländer

Stamnätsinnehavarens oberoende ska säkerställas i enlighet med det förfarande som anges i denna paragraf i en situation som avses i 34 §.

Energimyndigheten ska fatta ett interimistiskt beslut i ett ärende som gäller säkerställande av stamnätsinnehavarens oberoende inom fyra månader från det att stamnätsinnehavarens anmälan begäran anlände. I ett interimistiskt beslut får ändring inte sökas särskilt. Energimyndigheten ska utan dröjsmål meddela Europeiska kommissionen det interimistiska beslutet samt begära ett yttrande enligt 36 § av ministeriet och ett yttrande av Europeiska kommissionen om huruvida stamnätsinnehavaren uppfyller kraven enligt artikel 43 i elmarknadsdirektivet. Tillsammans med anmälan ska Energimyndigheten lämna ministeriet och Europeiska kommissionen sådana uppgifter som är av betydelse för behandlingen av ärendet.

Energimyndigheten ska inom två månader från utgången av den period som reserverats för Europeiska kommissionens i 2 mom. och 36 § avsedda yttrande fatta sitt slutliga beslut om säkerställandet av stamnätsinnehavarens oberoende. När Energimyndigheten fattar sitt slutliga beslut ska den beakta Europeiska kommissionens yttrande så noggrant som möjligt. Om Europeiska kommissionen inte har avgett något yttrande inom den period som föreskrivits, ska den inte anses ha några invändningar mot Energimyndighetens interimistiska beslut.

Energimyndigheten ska fatta ett negativt beslut i fråga om säkerställande av stamnätsinnehavarens oberoende, om

- 1) det inte har påvisats att stamnätsinnehavaren uppfyller kraven i 32 §, eller
- 2) ministeriet har lämnat ett yttrande till Energimyndigheten i enlighet med 36 § och det enligt yttrandet inte har visats för ministeriet att säkerställandet inte äventyrar energileveranssäkerheten nationellt eller inom Europeiska unionen.

Energimyndigheten ska foga ministeriets och Europeiska kommissionens yttranden till sitt slutliga beslut.

39 a §

Stamnätsinnehavarens övriga näringsverksamhet

Stamnätsinnehavaren får endast bedriva sådan näringsverksamhet som är tillåten enligt denna lag eller elhandelsförordningen. Dessutom har stamnätsinnehavaren rätt att bedriva näringsverk-

Betänkande EkUB 49/2022 rd

samhet i andra nät än elnätet, om en behörig myndighet har beviljat stamnätsinnehavaren en koncession som krävs för sådan näringsverksamhet.

Det föreskrivs särskilt i lag om andra uppgifter i elsystemet för den systemansvariga stamnätsinnehavaren än de som föreskrivs i denna lag eller elhandelsförordningen.

42 a §

Uppgifter med avseende på det regionala samordningscentrumet

Stamnätsinnehavaren sköter stamnätsinnehavarens uppgifter med avseende på det regionala samordningscentrumet enligt elhandelsförordningen, samt ansvarar för antagandet av en ram för samarbete och samordning mellan samordningscentrum.

Stamnätsinnehavaren svarar för sin andel av kostnaderna för det regionala samordningscentrumets kostnader. Stamnätsinnehavaren har rätt att i sin överföringsavgift inkludera sin andel av skäligen och relevanta kostnader för det regionala samordningscentrumet.

43 §

Överföringsavgifter för import och export av el

Stamnätsinnehavaren ska ta ut en överföringsavgift för import från och export till tredjeländer av el till och från sitt nät, om inte något annat följer av internationella förpliktelser som är bindande för Finland eller av avtal som stamnätsinnehavaren har ingått och som grundar sig på ömsesidighet när det gäller elsystemets driftsäkerhet och effektivitet samt på marknadsbetingelserna.

45 §

Systemansvar

Den systemansvariga stamnätsinnehavaren ska svara för att Finlands elsystem är tekniskt funktionsdugligt och driftsäkert så att elsystemet fungerar tillförlitligt och säkert samt ha hand om de uppgifter som omfattas av det riksomfattande balanseringsansvaret och om den riksomfattande balansavräkningen på ett ändamålsenligt och för parterna på elmarknaden jämlikt och icke-diskriminerande sätt (*systemansvar*). Den systemansvariga stamnätsinnehavaren ska upprätthålla och utveckla sina verksamheter och tjänster inom systemansvaret samt upprätthålla, driva och utveckla sitt elnät och övriga anläggningar som behövs för att sköta systemansvaret samt förbindelserna till andra nät så att elsystemet och de tjänster systemansvaret omfattar fungerar tillförlitligt, säkert och effektivt och så att förutsättningarna kan tryggas för en effektiv funktion av den nationella och regionala elmarknaden och av Europeiska unionens inre marknad för el. Vid skötseln av sina uppgifter ska den systemansvariga stamnätsinnehavaren beakta det regionala samordningscentrumets koordinerade åtgärder och rekommendationer enligt vad som föreskrivs i elhandelsförordningen.

Den systemansvariga stamnätsinnehavaren kan ställa sådana villkor för anslutning av kraftverk, energilagringsanläggningar och belastningar samt elnät till elsystemet och för användning av elsystemet och de anslutna kraftverken, energilagringsanläggningarna, belastningarna och el-

Betänkande EkUB 49/2022 rd

näten som är nödvändiga för att systemansvaret ska kunna fullgöras. Villkoren kan tillämpas i enskilda fall efter det att Energimyndigheten har fastställt dem i enlighet med 10 § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden. De fastställda villkoren kan tillämpas även om de överklagats, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

Den systemansvariga stamnätsinnehavaren har för en begränsad tid rätt att begränsa elöverföringen eller avbryta den helt om det är nödvändigt för att eliminera eller hantera sådana störningar som uppstår i elsystemet. Den systemansvariga stamnätsinnehavaren har rätt att när elsystemets driftssäkerhet hotas styra användningen, produktionen, importen och exporten av el som anslutits till elsystemet med beaktande av samhällets allmänna livsviktiga behov, eventuella myndighetsföreskrifter, gällande planer på och skyldigheter för hantering av effektbrist och utredning av störningar samt rådande förhållanden. Begränsningen eller styrningen får i varje enskilt fall hållas i kraft så länge det är nödvändigt för att återställa elsystemet till normalläge.

Närmare bestämmelser om hur systemansvaret ska fullgöras och om dess innehåll får utfärdas genom förordning av ministeriet.

46 §

Riksomfattande balanseringsansvar

Den systemansvariga stamnätsinnehavaren ska sörja för att den kortvariga balansen mellan elproduktionen och elförbrukningen hela tiden upprätthålls inom dennes ansvarsområde (*riksomfattande balanseringsansvar*). Det riksomfattande balanseringsansvaret omfattar alla de åtgärder och resurser som krävs för att fullgöra ansvaret och som ska tillses eller garanteras för respektive balansavräkningsperiod.

Anskaffnings- och köpevillkoren för den balanskraft och balanshanteringskapacitet som behövs för fullgörande av det riksomfattande balanseringsansvaret ska vara jämlika och icke-diskriminerande för parterna på elmarknaden, de ska grunda sig på marknadsbaserade förfaranden, och i dem får inte ingå villkor som är ogrundade eller uppenbarligen begränsar konkurrensen inom elhandeln. I villkoren ska dock de krav som följer av elsystemets driftsäkerhet och effektivitet beaktas. Villkoren ska dessutom erbjuda nätanvändarna relevanta incitament att balansera sin inmatning och sitt uttag av el och skapa förutsättningar för efterfrågefleksibilitet, producenter av el från förnybara källor, innehavare av energilagransanläggningar och aggregatorer att delta på balanseringsmarknaden.

52 a §

Utnyttjandet av flexibilitetstjänster i distributionsnätet

Distributionsnätsinnehavaren ska i mån av möjlighet utnyttja flexibilitetstjänster för att effektivisera driften och utvecklingen av sitt distributionsnät samt för att hantera överföringsbegränsningar vid överföringar inom sitt ansvarsområde eller över ansvarsområdets gränser. Distributionsnätsinnehavaren ska anskaffa flexibilitetstjänsterna i ett öppet, icke-diskriminerande och marknadsbaserat förfarande. Anskaffningsvillkoren för flexibilitetstjänster ska vara jämlika och icke-diskriminerande för producenterna av flexibilitetstjänster, och i dem får inte ingå villkor som är ogrundade eller uppenbarligen begränsar konkurrensen. Anskaffningsvillkoren för flexibili-

Betänkande EkUB 49/2022 rd

tetstjänster ska främja genomförandet av energieffektivitetsåtgärder och kostnadseffektiviteten. Villkoren ska publiceras.

Distributionsnättsinnehavaren ska publicera tillräckliga uppgifter om behovet av flexibilitet samt om den anskaffade och aktiverade flexibilitetskapaciteten.

Energimyndigheten får på ansökan bevilja distributionsnättsinnehavaren undantag från anskaffningsskyldigheten enligt 1 mom., om en marknadsbaserad anskaffning av flexibilitetstjänster inte är ekonomiskt effektiv eller om den skulle leda till allvarliga snedvridningar på marknaden eller ökade överföringsbegränsningar.

53 a §

Anslutning av småskalig elproduktion och högeffektiv kraftvärmeproduktion till distributionsnätet

Distributionsnättsinnehavare ska ha allmänna och lättillämpliga förfaranden för anslutning av småskalig elproduktion och högeffektiv kraftvärme enligt 3 § 19 punkten i energieffektivitetslagen (1429/2014) till distributionsnätet.

Distributionsnättsinnehavaren ska tillämpa ett förfarande för nätanslutning efter enkel anmälan varigenom anläggningar eller enheter för aggregerad produktion som tillhör egenanvändare av förnybar energi och demonstrationsprojekt för förnybar energi med en elkapacitet på högst 10,8 kW ska anslutas till nätet efter en anmälan till distributionsnättsinnehavaren. Distributionsnättsinnehavaren får inom två månader från anmälan avslå den begärda anslutningen eller föreslå en alternativ anslutningspunkt av motiverade skäl rörande säkerhet eller systemkomponenternas tekniska inkompatibilitet. Om distributionsnättsinnehavaren fattar ett positivt beslut om anslutning eller inte fattar något beslut om anslutning inom en månad från anmälan, får kraftverket eller enheten för aggregerad produktion anslutas till distributionsnätet.

56 a §

Distributionsnättsinnehavarens avgifter för tjänster för säker, tillförlitlig och effektiv drift av nätet

Om distributionsnättsinnehavaren tar ut avgifter som hänför sig till anskaffningen av tjänster för säker, tillförlitlig och effektiv drift, ska avgifterna avspegla de kostnader anskaffningarna medför för distributionsnättsinnehavaren.

61 a §

Distributionsnättsinnehavarens övriga näringsverksamhet

Distributionsnättsinnehavaren har rätt att bedriva näringsverksamhet i andra nät än elnätet, om en behörig myndighet har beviljat distributionsnättsinnehavaren en koncession som krävs för sådan näringsverksamhet.

Distributionsnättsinnehavaren får inte bedriva näringsverksamhet som avser laddning av elfordon. Distributionsnättsinnehavaren får dock upprätthålla laddningsstationer för elfordon för eget bruk.

Energimyndigheten kan bevilja distributionsnättsinnehavaren tillstånd att bedriva annan näringsverksamhet än den som är tillåten enligt denna lag eller elhandelsförordningen, om närings-

Betänkande EkUB 49/2022 rd

verksamheten behövs för att distributionsnätinnehavaren ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag eller elhandelsförordningen.

62 §

Specialbestämmelser som gäller slutna distributionsnät

På slutna distributionsnät och deras innehavare tillämpas inte 23, 23 a och 26 a §, 27 § 3 mom., 28, 29, 29 a, 29 b, 50–52, 52 a, 53, 53 a, 54–56, 56 a, 58 och 59 § och 61 a § 2 mom.

Bestämmelserna i 24 a och 24 b § och i 27 § 1 och 2 mom. tillämpas på innehavare av slutna distributionsnät endast om Energimyndigheten för dem har fastställt villkor och metoder enligt 11 § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden.

III AVDELNINGEN

ELPRODUKTION, EFTERFRÅGEFLEXIBILITET, ELLEVERANS OCH AGGREGERING

7 kap.

Elproduktion och efterfrågefleksibilitet

65 a §

Efterfrågefleksibilitets deltagande på organiserade marknadsplatser

Slutförbrukare har rätt att tillhandahålla efterfrågefleksibilitet på en organiserad marknadsplats, antingen självständigt eller genom en aggregators förmedling. Den som upprätthåller marknadsplatsen får inte ställa upp sådana villkor för tillträde till en organiserad marknadsplats, som ogrundat diskriminerar efterfrågefleksibilitet jämfört med elproduktion.

En slutförbrukare ska ersätta de kostnader slutförbrukarens öppna leverantör eller balansansvariga orsakats under aktivering av efterfrågefleksibilitet som slutförbrukaren självständigt genomfört på dagen före- och intradagsmarknaden eller balanseringsmarknaden. En balansavvikelse som orsakas av efterfrågefleksibilitet som en slutförbrukare självständigt aktiverar ska korrigeras i slutförbrukarens öppna leverantörs eller balansansvarigas elbalans.

Den systemansvariga stamnätinnehavaren ska bestämma kalkylmetoden för den ersättning som avses i 2 mom. Kalkylmetoden ska baseras på energieffekten av den efterfrågefleksibilitet slutförbrukaren själv aktiverar till slutförbrukarens öppna leverantörs eller dennes balansansvarigas elbalans samt på referenspriset, som kan variera enligt marknadsplats. Kalkylmetoden ska vara jämlik och icke-diskriminerande med avseende på parterna på elmarknaden, och den får inte förhindra att efterfrågefleksibilitet som slutförbrukaren själv tillhandahåller deltar på en elmarknad som avses i 2 mom.

Det föreskrivs om fastställandet av den kalkylmetod som avses i 2 mom. i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden. Innan kalkylmetoden lämnas för fastställelse ska den systemansvari-

Betänkande EkUB 49/2022 rd

ga stamnätsinnehavaren höra berörda nätanvändare och parter på elmarknaden. Den fastställda kalkylmetoden ska publiceras.

Närmare bestämmelser om verifiering av den efterfrågefleksibilitet en slutförbrukare självständigt tillhandahåller och om beaktande av efterfrågefleksibiliteten i balansavräkningen får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna kan gälla

- 1) hur den aktiverade efterfrågefleksibilitetens volym ska verifieras,
- 2) hur baslinjen eller baslinjerna ska fastställas,
- 3) hur efterfrågefleksibiliteten ska beaktas i balansavräkningen,
- 4) korrigering av elbalanser
- 5) betalning av ekonomisk ersättning.

67 §

Leveransskyldighet

En leveransskyldig detaljförsäljare ska erbjuda de konsumenter och andra slutförbrukare som omfattas av leveransskyldigheten olika elförsäljningsavtal som motsvarar deras behov. De elförsäljningsavtal som erbjuds får inte vara enbart elleveransavtal med dynamiska priser eller elförsäljningsavtal som bygger på någon annan variabel storhet. En ~~leveransskyldig~~ detaljförsäljare ska ha offentliga detaljförsäljningsvillkor och detaljförsäljningspriser eller, om det är fråga om elleveransavtal med dynamiska priser eller något annat elförsäljningsavtal som bygger på en variabel storhet, grunder för hur priserna bestäms för de slutförbrukare som omfattas av leveransskyldigheten. I dem får inte ingå oskäliga eller diskriminerande villkor eller sådana villkor som begränsar konkurrensen inom elhandeln. Detaljhandelspriserna eller grunderna för hur priserna bestäms ska meddelas på ett lättbegripligt och tydligt jämförbart sätt.

Energimyndigheten kan bestämma att en detaljförsäljare som avses i denna paragraf ska leverera el till de slutförbrukare som omfattas av leveransskyldigheten på de villkor som anges i 2 mom.

68 §

En leveransskyldig detaljförsäljares anmälningar till Energimyndigheten

En i 67 § avsedd detaljförsäljare ~~som har betydande marknadsinflytande~~ ska till Energimyndigheten ge in de försäljningsvillkor och försäljningspriser eller, om det är fråga om elleveransavtal med dynamiska priser eller elförsäljningsavtal som bygger på någon annan variabel storhet, grunder för hur priserna bestäms som avses i 67 § 2 mom. innan de införs.

Energimyndigheten får meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter om försäljningsvillkoren och försäljningspriserna eller grunderna för hur priserna bestäms som ska ges in till myndigheten, hur uppgifterna ska specificeras och hur de ska lämnas.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

68 a §

Skyldighet för detaljförsäljare att erbjuda elleveransavtal med dynamiska priser

En detaljförsäljare som levererar el till mer än 200 000 slutförbrukare ska erbjuda elleveransavtal med dynamiska priser till slutförbrukare vars driftsställe är anslutet till distributionsnätet och är utrustat med mätutrustning som uppfyller kraven på mätprecision för elleveransavtal med dynamisk prissättning. Inom distributionsnätsinnehavarens ansvarsområde ska en sådan detaljförsäljare som avses i 67 § dessutom erbjuda elleveransavtal med dynamiska priser till slutförbrukare vars driftsställe är anslutet till det distributionsnätet och är utrustat med mätutrustning som uppfyller kraven på mätprecision för elleveransavtal med dynamiska priser.

10 a kap.

Aggregering

72 a §

Ersättning av kostnader för efterfrågefleksibilitet som en oberoende aggregator aktiverar

En oberoende aggregator ska ersätta de kostnader slutförbrukarens öppna leverantör eller dennes balansansvariga orsakats under aktivering av efterfrågefleksibilitet som den oberoende aggregatorn genomfört på dagen före- och intradagsmarknaden eller balanseringsmarknaden. Ersättningen kan också beakta den nytta oberoende aggregatorer medför för andra parter på elmarknaden. Ersättningen för nyttan får dock inte överstiga de kostnader kundens öppna leverantör eller den balansansvariga orsakats under den efterfrågefleksibilitet den oberoende aggregatorn aktiverat. Den balansavvikelse som orsakats av aktiveringen av efterfrågefleksibiliteten ska dessutom korrigeras i kundens öppna leverantörs eller balansansvarigas elbalans.

Den systemansvariga stamnätsinnehavaren ska bestämma kalkylmetoden för den ersättning som avses i 1 mom. Kalkylmetoden ska baseras på energieffekten av de aggregeringstjänster den oberoende aggregatorn tillhandahåller för kundens öppna leverantörs eller balansansvarigas elbalans samt på referenspriset, som kan variera enligt marknadsplats. Kalkylmetoden ska vara jämlik och icke-diskriminerande med avseende på parterna på elmarknaden, och den får inte förhindra att efterfrågefleksibilitet som en oberoende aggregator tillhandahåller deltar på en elmarknad som avses i 1 mom.

Det föreskrivs om fastställandet av den kalkylmetod som avses i 1 mom. i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden. Innan kalkylmetoden lämnas för fastställelse ska den systemansvariga stamnätsinnehavaren höra berörda nätanvändare och parter på elmarknaden. Den fastställda kalkylmetoden ska publiceras.

Närmare bestämmelser om verifiering av den efterfrågefleksibilitet en oberoende aggregator tillhandahåller, beaktande av efterfrågefleksibiliteten i balansavräkningen och betalning av ekonomisk ersättning som berör efterfrågefleksibilitet får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna kan gälla

- 1) hur den aktiverade efterfrågefleksibilitetens volym ska verifieras,
- 2) hur baslinjen eller baslinjerna ska fastställas,

Betänkande EkUB 49/2022 rd

- 3) hur efterfrågefleksibiliteten ska beaktas i balansavräkningen,
- 4) korrigerings av elbalanser,
- 5) betalning av ekonomisk ersättning.

72 b §

Skyldigheter i fråga om aggregeringsavtal

Slutandet av aggregeringsavtal för en slutförbrukare förutsätter inte samtycke av slutförbrukarens nätt innehavare eller elleverantör.

Elleverantören får inte tillämpa sådana ogrundade eller diskriminerande villkor eller avgifter för slutförbrukare, som begränsar möjligheten att sluta aggregeringsavtal med en oberoende aggregator.

74 a §

Byte av elleverantör och oberoende aggregator

Nätinnehavare, elleverantörer och oberoende aggregatorer ska utan dröjsmål fullgöra de åtgärder de ansvarar för enligt marknadsprocessen för byte av elleverantör eller oberoende aggregator när en kund i enlighet med avtalsvillkoren begär byte av elleverantör eller oberoende aggregator. Närmare bestämmelser om marknadsprocessen för byte av elleverantör och oberoende aggregator samt för de frister som ska iakttas i den får utfärdas genom förordning av statsrådet.

75 e §

Slutförbrukarens och elproducentens rätt att utnyttja uppgifter om sig själv

Nätinnehavaren ska till slutförbrukare och elproducenter eller till en aktör de har utsett lämna en kopia av de mät- och förbrukningsuppgifter avseende slutförbrukarens eller elproducentens egen elförbrukning och elproduktion, som nätt innehavaren samlat in med mätutrustningen på driftsstället. Till en slutförbrukare hos vilken fjärravläsningsapparat installerats eller en aktör denne har utsett ska dessutom på slutförbrukarens begäran lämnas uppgifter som beskriver dennes tidigare elförbrukning under olika tidsperioder och som möjliggör en detaljerad granskning av slutförbrukarens elförbrukning. Uppgifterna ska lämnas i maskinläsbart standardformat som lätt kan redigeras, per driftsställe eller per mätning.

Elföretaget ska till en slutförbrukare som är företagets kund eller till en aktör denne har utsett lämna uppgifter om slutförbrukarens elavtal och sådana andra uppgifter om slutförbrukaren som slutförbrukaren behöver för byte av elleverantör eller aggregator, efterfrågefleksibilitet eller andra tjänster hos elföretag.

En elleverantör och en oberoende aggregator ska på slutförbrukarens begäran lämna en slutförbrukare som är deras kund eller en aktör denne har utsett en kopia av uppgifter om den efterfrågefleksibilitet elleverantörens eller den oberoende aggregatorn genomfört med kundlasterna.

De uppgifter som avses i 1–3 mom. ska lämnas till slutförbrukaren utan särskild ersättning. Detaljförsäljare och distributionsnätinnehavare kan ange enheten för centraliserat informationsutbyte inom elhandeln som den som lämnar ut uppgifter enligt 1 och 2 mom.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

I fråga om de uppgifter som avses i 1–3 mom. får Energimyndigheten meddela närmare bestämmelser om

- 1) i vilken form uppgifterna ska lämnas,
- 2) specificeringen av uppgifter som avser tidigare elförbrukning och genomförd efterfrågefleksibilitet,
- 3) förfarandet när uppgifter lämnas.

V AVDELNINGEN

ELAVTAL

84 §

Kapitlets tillämpningsområde och definitioner

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på anslutningsavtal, elnätsavtal, elförsäljningsavtal, avtal med dynamiska elpriser och aggregeringsavtal. På elnätsavtal och elförsäljningsavtal tillämpas bestämmelserna emellertid endast om en slutförbrukare som är part i avtalet köper el av en detaljförsäljare huvudsakligen för eget bruk. Bestämmelserna i detta kapitel om detaljförsäljare tillämpas också på en elleverantör som levererar el till slutförbrukarna via ett internt elnät i en fastighet eller i en motsvarande fastighetsgrupp. På avtal med dynamiska priser samt aggregeringsavtal och aggregatorer tillämpas vad som i detta kapitel föreskrivs om elförsäljningsavtal eller detaljförsäljare, om inte något annat föreskrivs.

I detta kapitel avses med

1) *anslutningsavtal* ett avtal mellan distributionsnätsinnehavaren och ägaren eller innehavaren av ett eldriftsställe (*abonment*) om att eldriftsstället ska anslutas till ett distributionsnät med en nominell spänning på högst 20 kilovolt; om anslutningsavtalet överförs på någon annan, tillämpas bestämmelserna om abonnenter på denna mottagare,

2) *elnätsavtal* ett avtal mellan distributionsnätsinnehavaren och en slutförbrukare som gäller eldistribution via distributionsnätet och annan nättjänst i anslutning till detta,

3) *elförsäljningsavtal* ett avtal mellan en detaljförsäljare och en slutförbrukare om elleverans till slutförbrukaren,

4) *aggregeringsavtal* ett avtal mellan en aggregator och en slutförbrukare om utnyttjande av eldriftsställets efterfrågefleksibilitet genom aggregering.

86 §

Upplysningar som ska lämnas innan avtal ingås

Distributionsnätsinnehavaren ska innan ett anslutningsavtal ingås lämna en abonnent och innan elnätsavtal ingås en slutförbrukare upplysningar om de centrala villkor som ska tillämpas på

Betänkande EkUB 49/2022 rd

avtalet och om tillbudsstående alternativ som gäller innehållet i avtalet, såsom alternativ i fråga om prissättningen. En detaljförsäljare ska innan ett elförsäljningsavtal ingås och en aggregator innan ett aggregeringsavtal sluts lämna slutförbrukaren motsvarande upplysningar.

Abonnten och slutförbrukaren ska ges åtminstone följande uppgifter:

- 1) tjänsteleverantörens namn och kontaktuppgifter,
- 2) de prestationer eller tjänster som tillhandahålls, deras art och, om det är fråga om ett anslutningsavtal, tidpunkten för anslutningen,
- 3) eventuella underhållstjänster i anslutning till prestationer eller tjänster enligt avtalet,
- 4) metoderna för att abonnenten eller slutförbrukaren ska få information om de avgifter som ska tillämpas på avtalet eller underhållstjänster i anknytning till det,
- 5) avtalets giltighetstid och villkoren för förnyelse och avslutande av avtalet,
- 6) de ersättningar och andra gottgörelser som ska tillämpas om prestationens eller tjänstens kvalitet inte motsvarar det som avtalats,
- 7) det besvärsförfarande och förfarande för tvistlösning som står till förfogande och hur de inleds,
- 8) information om konsumenternas rättigheter, som anges på räkningarna eller på elföretagets webbsidor.

En detaljförsäljare som erbjuder ett elleveransavtal med dynamiska priser ska ge slutförbrukare uppgifter om möjligheterna, kostnaderna och riskerna med sådana avtal samt om vilka krav avtalet ställer på mätutrustningen.

De uppgifter som avses i 2 mom. ska i överenskommen form skrivas in i avtalet eller bekräftelsen. I avtalet med slutförbrukaren eller i den bekräftelse som sänds till slutförbrukaren ska dessutom synligt ingå ett kortfattat och enkelt formulerat sammandrag av de viktigaste avtalsvillkoren.

Avvikelser från denna paragraf får inte göras i fråga om avtal som berör slutförbrukare.

87 §

Ingående av avtal

För ingående av ett elleveransavtal med dynamiska priser förutsätts en uttrycklig viljeyttring från slutförbrukaren. En detaljförsäljare får inte hänvisa till ett villkor som inte grundar sig på slutförbrukarens uttryckliga viljeförklaring.

93 §

Ändring av avtalsvillkoren

Distributionsnätinnehavaren och detaljförsäljaren ska sända sin avtalspart ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt priserna eller andra avtalsvillkor ändras och vad som ligger till grund för ändringen. I detaljförsäljarens meddelande ska det nämnas om slutförbrukaren har rätt att säga upp avtalet om slutförbrukaren inte godtar ändringen av avtalsvillkoren. Om grunden är något annat än en ändring av lagstiftningen eller ett myndighetsbeslut, får ändringen av avtalsvillkoren träda i kraft för en konsument tidigast en månad och för andra slutförbrukare tidigast två veckor

Betänkande EkUB 49/2022 rd

efter att meddelandet sänts. Avvikelse från detta moment får inte göras till skada till slutförbrukaren.

102 §

Avbrytande av eldistribution av skäl som beror på detaljförsäljaren

En distributionsnätsinnehavare får inte avbryta eldistributionen av ett skäl som beror på detaljförsäljaren innan distributionsnätsinnehavaren har meddelat slutförbrukaren att eldistributionen kommer att avbrytas och orsaken till detta. Distributionsnätsinnehavaren ska sörja för att el levereras till en **konsument** som är ansluten till distributionsnätet under minst tre veckor efter att detaljförsäljarens leverans har upphört och meddelandet har sänts. Om **konsumenten** inte inom denna tid har ingått ett nytt elförsäljningsavtal, ska distributionsnätsinnehavaren sörja för leveransen tills Energimyndigheten genom ett beslut har överfört ansvaret för slutförbrukarens elleverans till en i 67 § avsedd leveransskyldig detaljförsäljare. På elleveransen tillämpas då de villkor som avses i 67 § 2 mom.

Konsumenten ska ersätta distributionsnätsinnehavaren för de skäligena kostnader som orsakats av elleveransen. Om **konsumenten** och distributionsnätsinnehavaren inte kommer överens om ersättningen, bestämmer Energimyndigheten ersättningens storlek.

Enheten för centraliserat informationsutbyte inom elhandeln ska lämna Energimyndigheten nödvändiga uppgifter för den överföring av avtal som avses i 1 mom.

13 a kap.

Fakturering

105 a §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna om fakturering i detta kapitel tillämpas på detaljförsäljare, distributionsnätsinnehavare och aggregatorer som producerar tjänster enligt detta kapitel för slutförbrukare.

105 b §

Allmänna krav som gäller fakturering

Fakturor och faktureringsuppgifter till slutförbrukare ska vara exakta, lättbegripliga, tydliga, kortfattade och användarvänliga. Faktureringsuppgifterna ska framföras på ett sätt som underlättar jämförelse för slutförbrukaren. Slutförbrukaren ska på begäran få en tydlig och lättbegriplig utredning över vad fakturan består av.

Slutförbrukaren ska få sin faktura och sina faktureringsuppgifter utan avgift.

Slutförbrukaren ska erbjudas möjlighet att få sin faktura och sina faktureringsuppgifter digitalt.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

Om det i ett avtal mellan en slutförbrukare och ett elföretag kommits överens att en produktändring, prisändring eller rabatt ska inträda senare vid en viss tidpunkt, ska förändringen och tidpunkten när den träder i kraft anges i fakturan till slutförbrukaren.

105 c §

Faktureringsuppgifter

I slutförbrukarens faktura ska följande faktureringsuppgifter tydligt specificeras:

- 1) tjänsteleverantörens namn och kontaktuppgifter, telefonnummer och e-postadress,
- 2) det pris som ska betalas,
- 3) fakturans förfallodag,
- 4) antalet mätbara storheter eller, om faktureringen grundar sig på aggregerade storheter som bildas utifrån mätbara storheter, antalet sådana storheter, som ligger till grund för faktureringen under faktureringsperioden,
- 5) en specifikation av hur priset på prestationen eller tjänsten bildas,
- 6) prestationens eller tjänstens namn,
- 7) slutförbrukarens eldriftsställes nummer,
- 8) avtalets giltighetstid.

I slutförbrukarens faktura ska specificeras andelen för leverans av elenergi, nätavgiftens andel samt andelen för skatter, avgifter av skattenatur och andra avgifter. I specifikationerna ska de gemensamma definitioner tillämpas som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1952 om europeisk statistik om naturgas- och elpriser och om upphävande av direktiv 2008/92/EG.

Om faktureringen gäller ett elleveransavtal med dynamiska priser eller något annat elförsäljningsavtal som bygger på priset på elbörsen, kan den specifikation av hur priset på prestationen bildas som avses i 1 mom. 5 punkten anges som ett genomsnittspris vägt med elförbrukningen under en period på högst en månad. Slutförbrukaren ska då genom en kundportal på elleverantörens webbplats ges möjlighet att kontrollera riktigheten i det fakturerade priset på elenergi.

105 d §

Jämförelseuppgifter om elförbrukning

När fakturan till en slutförbrukare baseras på verklig elförbrukning eller på fjärravläsning som ett elföretag utför ska slutförbrukaren i fakturan eller i en bilaga till den delges följande uppgifter:

- 1) en jämförelse i grafisk form av slutanvändarens elförbrukning under faktureringsperioden och under motsvarande period året innan,
- 2) en jämförelse med en genomsnittlig slutförbrukare i motsvarande kategori av slutförbrukare,
- 3) kontaktuppgifter, inklusive webbadress, till en energirådgivning där slutförbrukaren kan få information om åtgärder för att förbättra energieffektiviteten hos anordningar som förbrukar energi.

De uppgifter som avses i 1 mom. får också göras tillgängliga för slutförbrukaren på en webbplats. I slutförbrukarens faktura ska det då ges anvisningar för hur slutförbrukaren får tillgång till jämförelseuppgifterna.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

Detaljförsäljare och distributionsnätinnehavare kan ange enheten för centraliserat informationsutbyte inom elhandeln som den som lämnar ut uppgifter enligt 1 mom. 1 och 2 punkten.

105 e §

Andra uppgifter som ska ges i fakturan

Utöver faktureringsuppgifterna ska slutförbrukaren i fakturan ges uppgifter om

- 1) de tvistlösningsförfaranden som står till buds för slutförbrukaren samt tvistlösningsorganens kontaktuppgifter,
- 2) slutförbrukarens möjlighet i samband med avtalet att byta detaljförsäljare och konsekvenserna av detta,
- 3) den webbplats enligt lagen om ett jämförelseverktyg för elleveransavtal (/) med hjälp av vilken slutförbrukare kan jämföra de elleveransavtal detaljförsäljare tillhandahåller,
- 4) de centraliserade serviceställen där behövliga uppgifter om slutförbrukares rättigheter, gällande lagstiftning och tillgängliga tvistlösningsförfaranden står till buds för slutförbrukare.

De uppgifter som avses i 1 mom. 3 och 4 punkten får också göras tillgängliga för slutförbrukaren på en webbplats. I slutförbrukarens faktura ska det då ges anvisningar för hur slutförbrukaren får tillgång till jämförelseuppgifterna.

105 f §

Befullmäktigande för Energimyndigheten att utfärda normer

Energimyndigheten får meddela närmare föreskrifter som kompletterar 105 c–105 e § om den information som ska ingå i de fakturerings- och jämförelseuppgifter samt andra uppgifter som ska lämnas och på vilket sätt uppgifterna ska presenteras.

105 g §

Ordnanandet av detaljförsäljares och distributionsnätinnehavares fakturering

En detaljförsäljares elleverans och distributionstjänst till en slutförbrukare ska faktureras enligt den verkliga uppmätta mängden minst fyra gånger per år. I fråga om annan än fjärravläsningsapparat får faktureringen baseras på slutförbrukarens mätaravläsning.

Faktureringen för det el en detaljförsäljare levererar till en slutförbrukare och för distributionstjänsten till slutförbrukaren får grunda sig på jämnstora betalningsrater enligt slutförbrukarens uppskattade sannolika årliga elförbrukning, om detta avtalats med slutförbrukaren. Den el eller distributionstjänst som levererats ska då faktureras minst fyra gånger per år så att den sammanlagda årliga faktureringen grundar sig på den verkliga uppmätta mängden.

Faktureringen får baseras på en uppskattning av den mätbara storhet som ligger till grund för faktureringen eller på ett fast belopp, om faktureringen grundar sig på slutförbrukarens mätaravläsning och denne inte har meddelat mätvärdena för faktureringsperioden i fråga eller om driftstället inte har försetts med mätapparat. Faktureringen får grunda sig på uppskattad förbrukning också i det fall att elförbrukningen inte kunnat mätas på grund av fel i mätapparaturen eller

Betänkande EkUB 49/2022 rd

att mätuppgifterna inte varit tillgängliga på grund av störningar i dataöverföringen från fjärravläsningsapparaturen.

Detaljförsäljaren ska lämna slutförbrukaren en sluträkning inom sex veckor från att elleveransen till slutförbrukaren har upphört.

105 h §

Betalningssätt för fakturor

En detaljförsäljare och en distributionsnätinnehavare ska erbjuda slutförbrukarna olika betalningssätt för betalning av fakturor samt flexibla arrangemang för själva betalningen av fakturorna. De alternativ som erbjuds får inte vara förenade med ogrundade villkor eller villkor som diskriminerar någon kundgrupp. I villkoren för betalningssätten får hänsyn tas till skäliga skillnader i de kostnader som distributionsnätinnehavaren orsakas av att erbjuda olika betalningssätt.

Detaljförsäljaren får kräva förhandsbetalning av en konsument endast av synnerligen vägande skäl som har samband med konsumenten själv. En detaljförsäljare får inte erbjuda en konsument ett förhandsbetalningssystem som ogrundat eller på ett sätt som diskriminerar vissa kundkategorier försätter de konsumenter som ingår i förhandsbetalningssystemet i en oförmånlig ställning. Förhandsbetalningssystemet ska i tillräcklig mån återspegla konsumentens uppskattade årliga elförbrukning.

114 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i Energimyndighetens beslut som gäller efterlevnaden av denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller av beslut som Energimyndigheten meddelat med stöd av denna lag finns i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden.

Ändring i beslut som Energimyndigheten har meddelat med stöd av 23 a, 26 a, 28, 29 b, 31, 52, 52 a, 55, 65, 67, 83 och 102 § samt i Energimyndighetens beslut om att avvisa ett ärende som avses i de paragraferna får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen. Bestämmelser om marknadsdomstolens behandling av ärendet finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013).

Ändring i andra beslut som Energimyndigheten har meddelat med stöd av denna lag än sådana som avses i denna paragraf får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen.

Ändring i beslut som ministeriet har meddelat med stöd av 14 § samt i beslut av marknadsdomstolen får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Marknadsdomstolens beslut ska trots besvär iakttas, om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

På sökande av ändring i förvaltningsdomstol tillämpas i övrigt lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Betänkande EkUB 49/2022 rd

115 §

Verkställbarhet av Energimyndighetens beslut

Beslut av Energimyndigheten enligt 114 § 2 mom. ska iakttas även om det överklagats, om inte Energimyndigheten eller förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 105 a–105 f § träder dock i kraft först den 1 juni 2024. Innan de paragraferna trätt i kraft tillämpas de 57, 57 a, 69 och 69 a § som gäller vid denna lags ikraftträdande.

Lagens 29 b § 4 mom. tillämpas inte på den sedvanliga avskrivningstiden för sådana ackumulatoranläggningar hos en stamnätsinnehavare för vilka det slutliga investeringsbeslutet har fattats före den 1 januari 2024, och inte heller på den sedvanliga avskrivningstiden för sådana ackumulatoranläggningar hos en distributionsnätsinnehavare för vilka det slutliga investeringsbeslutet har fattats före den 4 juli 2019. Den ackumulatoranläggning som avses i detta moment ska dessutom uppfylla följande krav:

1) ackumulatoranläggningen ansluts eller har anslutits till elnätet senast inom två år från den frist som nämns ovan,

2) ackumulatoranläggningen har integrerats i nätinnehavarens elnät,

3) ackumulatoranläggningen används uteslutande för att utan dröjsmål reaktivt återställa elnätets driftssäkerhet till följd av ett fel i nätet, om en sådan återställande åtgärd inleds omedelbart och upphör när en ändring i den normala körordningen kan lösa problemet,

4) ackumulatoranläggningen används inte för anskaffning eller leverans av el på elmarknaden eller för balansering.

Från och med den 1 januari 2026 får tiden för att genomföra den tekniska processen för byte av elleverantör enligt 74 a § inte överskrida 24 timmar.

Lagens 87 § 4 mom. tillämpas inte på avtal med dynamiska elpriser som ingåtts före lagens ikraftträdande.

2.

Lag

om ett jämförelseverktyg för elleveransavtal

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Jämförelseverktyg för elleveransavtal

Energimyndigheten ska upprätthålla en webbplats med vars hjälp slutkunder kan jämföra de elleveransavtal detaljförsäljare erbjuder, inklusive elleveransavtal med dynamiska priser.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *slutkund* en kund som köper el för eget bruk,
- 2) *detaljför säljare* en elleverantör som levererar el via en distributionsnätinnehavares distributionsnät direkt till slutkunden,
- 3) *elleveransavtal* ett avtal mellan en detaljförsäljare och en slutkund om elleverans till slutkunden,
- 4) *avtal med dynamiska elpriser* ett avtal om leverans av el mellan en detaljförsäljare och en slutkund som återspeglar prisförändringar på spotmarknaderna, inbegripet dagen före- och intradagsmarknaderna, med intervall som minst motsvarar frekvensen för avräkning på marknaden,

3 §

Krav på jämförelseverktyget

Webbplatsen för jämförelseverktyget ska uppfylla åtminstone följande krav:

- 1) webbplatsen ska innehålla alla de erbjudanden om elleveransavtal som detaljförsäljare erbjuder allmänt till konsumenter och andra slutkunder, vilkas förväntade årsförbrukning understiger 100 000 kilowattimmar,
- 2) webbplatsen ska uttömmande omfatta den del av elmarknaden där de slutkunder som avses i 1 punkten agerar,
- 3) webbplatsen ska vara oberoende och bemöta detaljförsäljare jämlikt i sökresultaten,
- 4) webbplatsen ska vara avgiftsfri för konsumenter och slutkunder,
- 5) webbplatsen ska främja en sund och fungerande konkurrens på detaljmarknaden samt en hög nivå på konsumentskyddet,

Betänkande EkUB 49/2022 rd

6) på webbplatsen ska det ställas upp tydliga och opartiska kriterier enligt vilka jämförelsen kommer att ske, inklusive tjänster, och kriterierna ska publiceras,

7) på webbplatsen ska det lämnas exakta och uppdaterade uppgifter samt meddelas den senaste uppdateringstidpunkten för de uppgifter som lämnas,

8) webbplatsen ska erbjuda ett effektivt förfarande för rättelse av felaktiga uppgifter som publicerats,

9) webbplatsens sökresultat ska innehålla uppgifter om erbjudandenas viktigaste innehåll och om de villkor som är viktigast för kunderna,

10) på webbplatsen ska det lämnas uppgifter om dess upprätthållare och om hur webbplatsen finansieras.

På webbplatsen får det dessutom ges allmän och aktuell information om elmarknaden och detaljförsäljare samt om de myndigheter som utövar tillsyn över elmarknaden och konsumentskyddet och om deras tillsynsåtgärder i fråga om detaljförsäljning.

Närmare bestämmelser om de uppgifter webbplatsen ska ge i sökresultaten i fråga om erbjudandenas viktigaste innehåll och de villkor som är viktigast för kunderna får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

4 §

Registreringskyldighet för detaljförsäljare

En detaljförsäljare som i jämförelseverktyget önskar publicera elleveransavtal som detaljförsäljaren marknadsför till konsumenter och slutkunder med en förväntad årsförbrukning under 100 000 kilowattimmar ska registrera sig för jämförelseverktyget hos Energimyndigheten. I anmälan för registrering ska uppges

1) de uppgifter och kontaktuppgifter som behövs för att identifiera detaljförsäljaren,

2) en utredning över att detaljförsäljaren har fullgjort balansansvaret i enlighet med 73 § i elmarknadslagen (588/2013),

3) en utredning över att detaljförsäljaren i enlighet med 75 a § i elmarknadslagen har registrerat sig hos enheten för centraliserat informationsutbyte inom elhandeln för ordnande av marknadsprocesserna för detaljförsäljning.

Registreringen är en förutsättning för att de elleveransavtal detaljförsäljaren anmäler ska publiceras i jämförelseverktyget. Energimyndigheten kan neka registrering eller återkalla registreringen, om detaljförsäljaren inte har uppvisat utredningar enligt 1 mom. eller om detaljförsäljaren inte längre uppfyller förutsättningarna för registrering.

5 §

Anmälningsplikt för detaljförsäljare

En detaljförsäljare som registrerat sig för jämförelseverktyget ska meddela Energimyndigheten de priser och villkor för detaljförsäljning, eller om det är fråga om ett elleveransavtal med dynamiska priser eller något annat elförsäljningsavtal som bygger på en variabel storhet, de grunder för hur priserna bestäms enligt vilka detaljförsäljaren säljer eller tillhandahåller el till konsumenter och slutkunder med en förväntad årsförbrukning under 100 000 kilowattimmar. Anmälan får inte innehålla någon sådan osann eller vilseledande information som avses i 2 kap. 6 § i konsu-

Betänkande EkUB 49/2022 rd

mentskyddslagen (38/1978), som kan leda till att konsumenten eller slutkunden fattar ett sådant köpbeslut som han eller hon annars inte skulle ha fattat.

Energimyndigheten får meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter om priser och villkor för detaljförsäljning **eller om grunderna för hur priserna bestäms** som ska ges in till myndigheten, hur uppgifterna ska specificeras och hur de ska lämnas.

6 §

Korrigering och komplettering av uppgifter

En detaljförsäljare ska utan dröjsmål korrigera felaktiga eller komplettera bristfälliga uppgifter som detaljförsäljaren i enlighet med 5 § har lämnat Energimyndigheten. Om Energimyndigheten upptäcker att en detaljförsäljare har lämnat felaktiga eller bristfälliga uppgifter, ska myndigheten kräva att detaljförsäljaren korrigerar eller kompletterar uppgifterna. Om detaljförsäljaren inte har korrigerat uppgifterna inom den frist Energimyndigheten sätter ut, får Energimyndigheten avföra uppgifterna om erbjudandet i fråga ur jämförelseverktyget. Energimyndigheten ska meddela detaljförsäljaren att uppgifterna avförts.

Detaljförsljaren får begära omprövning av Energimyndighetens beslut om avförande av uppgifter om ett erbjudande ur jämförelseverktyget. Bestämmelser om omprövningsförfarandet finns i 7 a kap. i förvaltningslagen (434/2003).

7 §

Tillsyn

Energimyndigheten övervakar iakttagandet av denna lag och de författningar och myndighetsföreskrifter som utfärdas med stöd av den. Bestämmelser om tillsyn finns i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013).

8 §

Publiceringsförbud för viss tid

Energimyndigheten kan besluta om publiceringsförbud för en viss tid om högst sex månader för elleveransavtal som en detaljförsäljare erbjuder. En förutsättning för publiceringsförbud är att detaljförsäljaren upprepade gånger till jämförelseverktyget har lämnat sådana osanna eller vilseledande uppgifter som avses i 5 § 1 mom. om elleveransavtal som detaljförsäljaren erbjuder. Energimyndigheten ska innan ett publiceringsförbud meddelas varna detaljförsäljaren för att dess verksamhet kan leda till att ett publiceringsförbud meddelas om detaljförsäljaren fortsätter med sådan verksamhet som utgör en förutsättning för ett publiceringsförbud för viss tid.

Energimyndigheten **kan** begära ett utlåtande av konsumentombudsmannen över en detaljförsäljares verksamhet innan detaljförsäljaren meddelas en varning eller ett publiceringsförbud.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

9 §

Ändringsökande

Ändring i beslut som Energimyndigheten har meddelat med stöd av 4, 6 och 8 § och i beslut om avvisning av ett ärende som avses i de paragraferna får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen. Bestämmelser om marknadsdomstolens behandling av ärendet finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013).

Ändring i marknadsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

På sökande av ändring tillämpas i övrigt lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

10 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013) 37 §, sådant det lyder i lag 589/2017 och 848/2019,

ändras 3 §, rubriken för 2 kap., 6 § 3 och 21 punkten, 8, 29, 36 och 38 §, av dem 6 § 3 och 21 punkten sådana de lyder i lag 1432/2014 samt 36 § sådan den lyder i lag 589/2017, samt

fogas till 2 §, sådan den lyder i lag 633/2020, en ny 3 a punkt, till 6 §, sådan den lyder i lag 1432/2014 och 589/2017, nya 4 a, 4 b, 17 a och 22–24 punkter, till lagen nya 6 a–6 c och 8 a §, till 10 § 1 mom., sådan den lyder i lag 109/2019 och 328/2020, nya 6 a och 6 b punkter samt till lagen en ny 12 a §, som följer:

Betänkande EkUB 49/2022 rd

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på skötseln av de uppgifter som Energimyndigheten har enligt

3 a) lagen om ett jämförelseverktyg för elleveransavtal (/),

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *säkerhet* såväl säkerhet vid elleverans och elanskaffning som leveranssäkerhet i fråga om naturgas samt teknisk säkerhet,

2) *förnybara energikällor* vindkraft och solenergi samt geotermisk energi, miljöenergi, tidvatten- och vågenergi och annan havsenergi, vattenkraft samt biomassa, deponigas, gas från avloppsreningsanläggningar och biogas,

3) *distribuerad produktion* kraftverk som är anslutna till distributionsnät,

4) *icke-hushållskund* fysisk eller juridisk person, som köper el eller naturgas som inte är avsedd för egen hushållsförbrukning, elgrossister och elproducenter,

5) *vertikalt integrerat företag* ett el- eller naturgasföretag eller en grupp av el- eller naturgasföretag där samma person eller samma personer direkt eller indirekt har rätt att utöva bestämmande inflytande och där det berörda företaget eller den berörda företagsgruppen bedriver verksamhet inom minst ett av områdena överföring eller distribution och minst ett av områdena produktion eller leverans av el eller bedriver verksamhet inom minst ett av områdena överföring, distribution, kondensering eller lagring av naturgas och minst ett av områdena produktion eller leverans av naturgas,

6) *medborgarenergigemenskap* en juridisk person,

a) som grundar sig på frivilligt och öppet deltagande och i vilken det faktiska bestämmande inflytandet utövas av medlemmar eller aktieägare som är fysiska personer, lokala myndigheter, kommuner eller små företag,

b) som har som främsta mål att ge sina medlemmar eller delägare eller det närområde där den är verksam miljömässiga, ekonomiska eller sociala samhällsfördelar, snarare än att generera ekonomisk vinst,

c) som kan bedriva produktion av el från förnybara energikällor eller annan elproduktion eller leverans, förbrukning, aggregering eller lagring av el, energieffektivitetstjänster eller laddningstjänster för elfordon, eller som kan erbjuda andra energitjänster till sina medlemmar eller delägare,

7) *litet företag* ett företag som i sin tjänst har mindre än 50 arbetstagare och vars årsomsättning och/eller balansslutning är högst 10 miljoner euro,

8) *uppsägningsavgift för avtal* en avgift eller ett vite som en elleverantör eller en part på elmarknaden som bedriver aggregering kan ta ut hos sina kunder för uppsägning av ett elleveransavtal eller tjänsteavtal.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

De definitioner om vilka det föreskrivs i 3 § i elmarknadslagen och i 3 § i naturgasmarknadslagen gäller också vid tillämpningen av denna lag.

2 kap.

Energimyndighetens uppgifter

6 §

Energimyndighetens uppgifter som nationell energitillsynsmyndighet

Energimyndigheten ska i egenskap av den nationella energitillsynsmyndighet som avses i Europeiska unionens lagstiftning om el- och naturgasbranschen i synnerhet

3) samarbeta i gränsöverskridande frågor med energitillsynsmyndigheterna i de andra EES-staterna och med byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter och för sin del i samarbete med andra nationella energitillsynsmyndigheter säkerställa att Entso för el och EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem fullgör sina skyldigheter enligt unionsrätten,

4 a) i ett förfarande enligt denna lag för elnätsinnehavare fastställa anskaffningsvillkor för produkter och tjänster som är nödvändiga för en säker, tillförlitlig och effektiv drift av elnät,

4 b) säkerställa att stamnätsinnehavarna i enlighet med elhandelsförordningen ställer den maximala kapacitetsnivån hos sammanlänkningslinjer till förfogande,

17 a) i samråd med tillsynsmyndigheterna i andra EES-stater övervaka bedömningarna av nationella, regionala och europeiska resursers tillräcklighet,

21) främja även deltagandet av efterfrågebaserade resurser i el- och naturgasmarknaden utöver utbudet,

22) övervaka undanröjandet av otillbörliga hinder och begränsningar för utvecklingen av förbrukningen av egenproducerad el och medborgarenergigemenskap, och

23) övervaka utbudet av elleveransavtal med dynamiska priser och utvecklingen i fråga om dem samt avtalens effekter på slutförbrukarnas elfakturor och årligen publicera en berättelse om detta,

24) övervaka tillåtligheten i uppsägningsavgifter för elleverans- och aggregeringsavtal.

6 a §

Energimyndighetens uppgifter som tvistlösningsmyndighet

Energimyndigheten utgör tvistlösningsmyndighet i enskilda

1) ärenden som en nätanvändare, en innehavare av en energilagringsanläggning eller en kund har fört till myndigheten för avgörande sedan en stamnätsinnehavare eller en distributionsnätinnehavare nekat tillgång till elnätet,

Betänkande EkUB 49/2022 rd

2) tvister mellan parter på elmarknaden som bedriver aggregering och andra parter på elmarknaden, inklusive ansvarsfrågor som gäller balansavvikelser i elbalansen.

6 b §

Energimyndighetens uppgifter med avseende på det regionala samordningscentrumet

Energimyndigheten ska i nära samråd med andra nationella tillsynsmyndigheter inom systemdriftsregionen

- 1) godkänna inrättandet av ett regionalt samordningscentrum och dess på samarbete baserade beslutsfattande i enlighet med artikel 35.1 i elhandelsförordningen,
- 2) godkänna kostnaderna för verksamheten vid det regionala samordningscentrumet,
- 3) säkerställa att det regionala samordningscentrumet förfogar över tillräckliga personella, tekniska och ekonomiska resurser för att utföra sina uppgifter på ett oberoende och opartiskt sätt,
- 4) se till att det regionala samordningscentrumet uppfyller sina skyldigheter enligt unionens lagstiftning och nationell lagstiftning.

Energimyndigheten ska dessutom i nära samråd med andra nationella tillsynsmyndigheter inom systemdriftsregionen

- 1) övervaka kvaliteten i det regionala samordningscentrumets verksamhet och årligen rapportera om den till byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter,
- 2) vid behov föreslå medlemsstater inom systemdriftsregionen att ge det regionala samordningscentrumet ytterligare uppgifter eller befogenheter.

Energimyndigheten har befogenhet att fatta beslut som berör skötseln av de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. i samråd med de andra nationella tillsynsmyndigheterna inom systemdriftsregionen. Tillsynsmyndigheternas beslut ska fattas enhälligt. Om tillsynsmyndigheterna inte fattar ett enhälligt beslut i ett ärende som avses i 1 mom. 4 punkten, iakttas förfarandet enligt artikel 6 i förordningen om en byrå för samarbete. De beslut som grundar sig på 1 mom. förpliktar det regionala samordningscentrumet. De besluten verkställs av den nationella tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där det regionala samordningscentrumets verksamhetsställe finns.

På sökande av ändring i ett beslut som avses i 1 mom. som de nationella tillsynsmyndigheterna har fattat i samråd tillämpas lagen i den medlemsstat där det regionala samordningscentrumets verksamhetsställe finns.

6 c §

Energimyndighetens uppgifter för att främja säker, tillförlitlig och effektiv drift av elnätet

Energimyndigheten får fastställa nödvändiga nationella standardiseringsprodukter för säker, tillförlitlig och effektiv drift av elnätet och tekniska krav för dem, om myndigheten bedömer att nationella standardiseringsprodukter gynnar utvecklingen av marknaden för nödvändiga produkter och tjänster för en säker, tillförlitlig och effektiv drift av elnätet. De nationella standardiseringsprodukterna och de tekniska kraven för dem ska bestämmas i ett öppet och inkluderande förfarande i samråd med nättinnehavarna samt berörda parter på elmarknaden och nätanvändare.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

8 §

Energimyndighetens övervakning av leveranssäkerheten i fråga om el och naturgas

I samarbete med andra myndigheter ska Energimyndigheten övervaka utvecklingen av balansen mellan utbudet av och efterfrågan på el och naturgas och investeringarna i produktions- och lagringskapacitet i förhållande till leveranssäkerheten, el- och naturgasnätens kvalitet och nivån på underhållet av dem samt åtgärder för att täcka toppar i efterfrågan på el och naturgas och hantera brister i leveranserna från leverantörernas sida.

Energimyndigheten ska varje år senast den 31 juli publicera berättelser om leveranssäkerheten i fråga om el respektive naturgas och lämna dem till ministeriet. Berättelsen om leveranssäkerhet i fråga om naturgas ska också lämnas till kommissionen.

8 a §

Energimyndighetens övervakning av utvecklingen av smarta elnät

Energimyndigheten ska övervaka åtgärderna för utveckling av smarta elnät och hur åtgärderna främjar energieffektiviteten och integrationen av energi från förnybara källor i elsystemet. Energimyndigheten ska bedöma utvecklingen av nätet och investeringarna i nätet samt huruvida nätinnehavaren utnyttjar flexibilitet, energieffektivitet, energilagringssystem eller andra resurser som alternativ till en utvidgning av systemet.

Energimyndigheten ska vart annat år senast den 31 juli publicera en nationell rapport, i vilket rekommendationer vid behov framförs i fråga om utvecklingen av smarta elnät, och lämna den till ministeriet.

10 §

Villkor och metoder som fastställs av Energimyndigheten

Energimyndigheten ska genom ett beslut (*beslut om fastställande*) fastställa att en nätinnehavare, en systemansvarig stamnätinnehavare och en systemansvarig överföringsnätinnehavare samt en innehavare av en behandlingsanläggning för kondenserad naturgas ska iaktta följande villkor för tjänsterna och metoder för prissättning av tjänsterna innan dessa införs:

6 a) anskaffningsvillkoren för nödvändiga produkter och tjänster för en säker, tillförlitlig och effektiv drift av elnätinnehavarens nät,

6 b) kalkylmetoden för fastställande av ersättning för kostnadseffekterna av den flexibilitet som aktiveras av en oberoende aggregator som agerar på elmarknaden,

Betänkande EkUB 49/2022 rd

12 a §

Publicering av beslut om fastställande

Energimyndigheten ska publicera de beslut om fastställande som avses i 10 och 11 §. I samband med ett beslut om fastställande ska detaljerade uppgifter publiceras om de i 10 § avsedda metoderna och kostnaderna för bestämmande av nätinnehavarens intäkter av nätverksamheten och de avgifter som ska tas ut för överförings- och distributionstjänsten.

Innan de i 10 § avsedda besluten om fastställande meddelas ska Energimyndigheten ordna ett offentligt hörande där de verksamhetsutövare beslutet om fastställande gäller, deras kunder och andra intressegrupper ges möjlighet att uttrycka sina åsikter om innehållet i besluten om fastställande samt om de metoder och villkor som anges i dem. Om det i Europeiska unionens lagstiftning som avses i 2 § föreskrivs att beslutet om fastställande ska föregås av ett offentligt hörande, tillämpas det förfarande som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning på ordnandet av det offentliga hörandet.

29 §

Procedurer för tvistlösningsförfarande

Energimyndigheten ska behandla krav som berör tvistlösningsförfarande inom två månader från det att myndigheten mottagit begäran. Energimyndigheten kan förlänga fristen för behandlingen med högst två månader, om behandlingen av kravet förutsätter att ytterligare uppgifter inhämtas. Efter detta kan behandlingstiden ytterligare förlängas, om den som framställt kravet samtycker till detta.

Parterna i ett tvistlösningsförfarande har rätt att söka ändring i ett beslut som fattas i tvistlösningsförfarande.

36 §

Sökande av ändring i Energimyndighetens beslut

Ändring i beslut som Energimyndigheten har meddelat med stöd av 6 a §, 3 och 4 kap. samt 25 a och 25 b §, i beslut som Energimyndigheten i egenskap av nationell energitillsynsmyndighet har meddelat med stöd av den unionslagstiftning som avses i 2 § och i Energimyndighetens beslut om att avvisa ett ärende som avses i de bestämmelser som nämns ovan får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen. Bestämmelser om marknadsdomstolens behandling av ärendet finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Ändring i andra beslut som Energimyndigheten har meddelat med stöd av denna lag än sådana som avses i denna paragraf får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen.

Beslut av Energimyndigheten om att utföra granskningar eller ge handräckning får inte överklagas genom separata besvär.

Ändring i marknadsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Marknadsdomstolens beslut med anledning av besvär över beslut som Energimyndigheten har meddelat med stöd av 6 a, 10, 11, 13 eller 14 § ska iakttas trots besvär, om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

På sökande av ändring i förvaltningsdomstol tillämpas i övrigt lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

38 §

Verkställbarhet av Energimyndighetens beslut

Ett beslut som Energimyndigheten har meddelat med stöd av denna lag ska iakttas även om det överklagats, om inte Energimyndigheten eller förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Ett beslut som gäller återbetalning till en enskild kund av avgifter som tagits ut på felaktiga grunder eller ett beslut som gäller utdömmande av vite får dock inte verkställas innan det har vunnit laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På behandlingen av begäranden om utredning som anhängiggjorts före lagens ikraftträdande tillämpas den 29 § som gällde vid ikraftträdandet.

4.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om Energimyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 § 2 mom. i lagen om Energimyndigheten (870/2013), sådant det lyder delvis ändrat i lag 634/2020, 804/2020 och 606/2021, en ny 4 a punkt som följer:

1 §

Uppgifter

Energimyndigheten sköter de uppgifter som myndigheten har enligt

-----
4 a) lagen om ett jämförelseverktyg för elleveransavtal (/),

Betänkande EkUB 49/2022 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 kap. 2 § 1 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013), sådant det
lyder delvis ändrat i lag 594/2013, 23/2014 och 1095/2017, en ny 3 b punkt som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Konkurrens- och tillsynsärenden

Marknadsdomstolen handlägger som *konkurrens- och tillsynsärenden* de ärenden som hör till
dess behörighet enligt

-----
3 b) lagen om ett jämförelseverktyg för elleveransavtal (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om tvistenämnden för energimarknaden

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Nämndens behörighet och uppgifter

1 §

Tvistenämnden för energimarknaden

Tvistenämnden för energimarknaden är ett oavhängigt och opartiskt rättsskyddsorgan som behandlar elmarknadstvister som anhängiggjorts av andra slutkunder än konsumenter.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *slutkund* en kund som köper el för eget bruk,
- 2) *konsument* en konsument enligt 1 kap. 4 § i konsumentskyddslagen (38/1978),
- 3) *elföretag* en fysisk eller juridisk person, med undantag för slutkund, som bedriver åtminstone en av följande verksamheter: produktion, överföring, distribution, aggregering, efterfrågeflexibilitet, energilagring, leverans eller inköp av el och som ansvarar för kommersiella arbetsuppgifter, tekniska arbetsuppgifter eller underhåll i samband med dessa verksamheter,

3 §

Nämndens behörighet

Nämnden har till uppgift att ge rekommendationer om hur sådana enskilda tvister mellan elföretag och slutkunder bör lösas som gäller rättigheter och skyldigheter enligt elmarknadslagen (588/2013) i ärenden som berör elavtal som avses i V avdelningen i elmarknadslagen och som andra slutkunder än konsumenter för till nämnden för prövning. Nämnden är dock inte behörig att handlägga ärenden som hör till Energimyndighetens behörighet, om vilka det föreskrivs i 6 a § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013).

Betänkande EkUB 49/2022 rd

4 §

Övriga uppgifter

Nämnden kan ge utlåtanden till domstolarna när dessa behandlar ärenden som hör till nämndens behörighet.

2 kap.

Nämndens sammansättning

5 §

Medlemmar och föredragande

Nämnden har en ordförande och en viceordförande i bisyssla samt högst sju andra medlemmar i bisyssla. Varje medlem har en personlig suppleant.

Vid nämnden finns en eller flera föredragande i bisyssla.

Ordföranden leder nämnden och svarar för dess resultat.

6 §

Medlemmarnas och föredragandenas behörighet

Av ordföranden och viceordföranden krävs allmän behörighet för domartjänst och god förtroendet med elmarknaden.

Av medlemmarna krävs en högre högskoleexamen som är lämplig för uppdraget och förtroendet med elmarknaden och energimarknaden i övrigt, näringslivet eller företagsverksamhet. Av minst en medlem krävs högre juridisk högskoleexamen. Det som föreskrivs om medlemmar gäller också suppleanter.

Av den som förordnats till föredragande krävs högre juridisk högskoleexamen eller någon annan högre högskoleexamen som är lämplig för uppdraget.

7 §

Utnämning och förordnande av medlemmar

Twistenämnden för elmarknaden utnämns av statsrådet för fyra år i sänder. Medlemmarnas mandat fortsätter tills nya medlemmar har förordnats. Om en ny medlem behövs i nämnden, förordnar arbets- och näringsministeriet en medlem för återstoden av mandatperioden.

Medlemmar, suppleanter och föredragande får inte skiljas från sitt uppdrag utan vägande skäl.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

8 §

Tjänsteansvar och jäv

Medlemmarna och föredragandena handlar under tjänsteansvar.

I fråga om jäv för medlemmarna och föredragandena tillämpas bestämmelserna om domarjäv med undantag av 13 kap. 7 § 2 mom. i rättegångsbalken.

3 kap.

Handläggning och avgörande av en elmarknadstvist

9 §

Inledande och beredning av ett ärende

Ett ärende inleds vid nämnden genom en skriftlig eller elektronisk ansökan.

Ett bemötande av ansökan ska begäras av sökandens motpart. Detta är dock inte nödvändigt, om ansökan vid beredningen av ärendet konstateras vara uppenbart grundlös.

Nämnden får avgöra ett ärende också när ett i 2 mom. avsett bemötande inte har lämnats in.

Under beredningen av ett ärende ska förlikning eftersträvas, och vid behov ska ett förslag som främjar förlikning läggas fram. Under beredningen får det också föreslås att sökanden avstår på sitt krav på handläggning av ärendet, om det med beaktande av tillämplig lagstiftning, rättspraxis eller nämndens beslutspraxis är uppenbart att avgörandet i ärendet skulle gå emot sökanden.

10 §

Utredning av ett ärende

Nämnden får i syfte att utreda ett ärende höra sakkunniga, inhämta utlåtanden och andra utredningar samt förrätta syn.

En person som står i sådant förhållande till en part eller till saken att personens trovärdighet äventyras får inte anlitas som sakkunnig.

11 §

Avstående från avgörande eller behandling av ett ärende

Om det är känt att ett ärende har inletts eller avgjorts vid domstol, får nämnden inte avgöra det. Nämnden behöver inte avgöra ett ärende, om

- 1) ett avgörande i ärendet förutsätter att muntliga bevismedel används,
- 2) ärendet har inletts eller avgjorts utanför domstol i något annat organ för lösning av tvister,
- 3) sökandens motpart är i konkurs,
- 4) det inte är ändamålsenligt att behandla ärendet i nämnden på grund av att det är exceptionellt komplicerat och svårt att utreda.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

Ett beslut om att inte behandla ett ärende fattas av ordföranden eller vice ordföranden. Om nämnden inte behandlar en ansökan som har getts in till nämnden, ska den ge sökanden och sökandens motpart ett motiverat beslut om ärendet.

Om en sökande återkallar sin ansökan, förfaller behandlingen av ärendet i nämnden.

12 §

Avgörande av ärenden i nämnden samt beslutförhet vid sammanträde

Ärendena avgörs vid nämndens sammanträden på föredragning och utifrån skriftligt material. Som föredragande verkar en till uppgiften förordnad föredragande vid nämnden.

Nämndens sammanträde är beslutfört när ordförande eller vice ordförande samt minst två andra medlemmar är närvarande.

13 §

Avgörande av ärenden i andra fall

Ordföranden och vice ordföranden får ensamma avgöra ett ärende på föredragning, om den som avgör ärendet och föredraganden är eniga om beslutet och

- 1) nämndens beslutspraxis i likartade ärenden är vedertagen,
- 2) samma tvistefråga har avgjorts genom ett tidigare beslut av nämnden, eller
- 3) ärendet är uppenbart ogrundat, av ringa betydelse eller klart i fråga om sak och enkelt i rättslig mening.

14 §

Omröstning

På omröstning vid nämndens sammanträden tillämpas 23 kap. 1, 3–6 och 8 § i rättegångsbalken.

15 §

Rekommendation om hur ärendet bör avgöras

En rekommendation till avgörande av ärendet med motivering ska ges skriftligen senast 90 dagar från det att nämnden har haft tillgång till allt det material som behövs för att avgöra ärendet. I ytterst komplicerade tvister får nämnden enligt prövning förlänga fristen på 90 dagar. Parterna ska då underrättas om att fristen har förlängts samt om den uppskattade tidpunkten för när en rekommendation kommer att ges.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

16 §

Ersättning till staten för utredningskostnader

Om nämndens rekommendation till avgörande till viktigaste del är ofördelaktig för ett elföretag som är svarande eller för någon annan part på elmarknaden, ska nämnden i rekommendationen ange hur stora kostnader staten har orsakats genom att utlåtanden och utredningar har inhämtats i ärendet och syn förrättats.

Om ett elföretag som är svarande eller för någon annan part på elmarknaden för vilken en rekommendation varit ofördelaktig inte följt rekommendationen och förlorar en rättegång i samma ärende, ska domstolen, om den fått kännedom om rekommendationen, förplikta näringsidkaren att ersätta staten för de kostnader som avses i 1 mom. Ersättning behöver inte dömas ut eller får dömas till ett lägre belopp, om ersättningsskyldigheten med hänsyn till de omständigheter som har kommit fram i ärendet vore oskälig eller om det har funnits grundad anledning till rättegången.

17 §

Partskostnader

Ingen avgift tas ut för utredning och handläggning av ett ärende vid nämnden. Parterna svarar själva för sina kostnader. Om en part på egen bekostnad har inhämtat sakkunnigutlåtanden eller andra för ärendets avgörande behövliga utredningar, kan nämnden dock rekommendera att parten ersätts för de kostnader som detta medfört.

Den ersättning som nämnden rekommenderat enligt 1 mom. ska vid prövning av ärendet i domstol jämföras med rättegångskostnader enligt 21 kap. i rättegångsbalken.

18 §

Beslutets natur och besvärshöjning

Nämndens beslut är inte verkställbart och har inte samma rättsverkningar som ett förvaltningsbeslut eller en dom. Ändring i beslutet får inte sökas genom besvär. Handläggning vid nämnden utgör inget hinder för att föra ärendet till behörig myndighet eller till allmän domstol för prövning.

Nämnden ska när den informerar parterna om sitt avgörande samtidigt nämna det besvärshöjning som anges i 1 mom. samt det faktum att nämndens avgöranden är rekommendationer.

19 §

Rättelse av fel i ett beslut

Om nämndens beslut grundar sig på klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag, eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan nämnden undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt. Beslut om rättelse ska fattas

Betänkande EkUB 49/2022 rd

vid nämndens sammanträde. Har ärendet avgjorts enligt 13 §, beslutar ordföranden eller viceordföranden om rättelse av beslutet.

Rättelse av ett i 1 mom. avsett sakfel förutsätter inte parternas samtycke. Parterna ska dock underrättas om det fel som finns i beslutet och om att nämnden ämnar avgöra ärendet på nytt.

Nämnden ska rätta uppenbara skriv- eller räknefel eller andra med dem jämförbara klara fel i sina beslut. Ett fel behöver dock inte rättas, om det gått mer än två år sedan beslutet meddelades.

20 §

Delgivning av beslut

På delgivning av nämndens beslut tillämpas förvaltningslagen (434/2003), dock inte bestämmelserna om offentlig delgivning.

21 §

Tillämpning av förvaltningslagen

Till den del något annat inte föreskrivs i denna lag ska förvaltningslagen tillämpas på förfarandet vid nämnden.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

22 §

Samarbete med konsumenttvistenämnden

Nämnden ska samråda med konsumenttvistenämnden för att tillhandahålla enkla, rättvisa, öppna, oberoende, effektiva och välfungerande tvistlösningsförfaranden i sådana tvister som avses i 3 §.

23 §

Nämndens förvaltnings-, kansli-, informations- och lokaltjänster

Arbets- och näringsministeriet sköter nämndens förvaltnings-, kansli-, informations- och lokaltjänster.

Betänkande EkUB 49/2022 rd

24 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om nämndens organisation, personal och administration samt om avgörande av förvaltningsärenden utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

Närmare bestämmelser om hur arbetet i nämnden organiseras ges i nämndens arbetsordning som ordföranden fastställer efter att ha hört nämndens sammanträde.

25 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 20.2.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sanni Grahn-Laasonen saml

medlem Atte Harjanne gröna

medlem Mari Holopainen gröna

medlem Eeva Kalli cent

medlem Pia Kauma saml

medlem Matias Mäkyne sd

medlem Raimo Piirainen sd

medlem Sakari Puisto saf

medlem Janne Sankelo saml

medlem Hussein al-Tae sd

medlem Veikko Vallin saf

medlem Johannes Yrttiaho vänst

ersättare Juha Mäenpää saf.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.